

A. LINTS, E. ETVERK

MATEMAATIKA TÖÖVIHIK

III KLASSILE

1. VIHIK

TRÜ Matemaatikateaduskond
Matemaatika õpetamise
metoodika kateeder

KIRJASTUS „VALGUS“

A. LINTS, E. ETVERK

MATEMAATIKA TÕÕVIHIK

III KLASSILE

1. VIHIK

2. trükk

KIRJASTUS „VALGUS“
TALLINN 1971

1-0-0

KAS ÕIGE VÕI VÄÄR?

1. Kirjuta iga lause järel, kas ta on õige või väär.
Septembrikuus on 30 päeva.
Õöpäevas on 24 tundi.
Aastas on 10 kuud.
Talve järel tuleb suvi.
2. Kirjuta igasse lünka üks kõrvalantud sõnadest nii, et saaksid õige lause.
Päike tõuseb päeval
ja loojub öösel
Tähed paistavad hommikul
Kuu paistab mõnikord ka õhtul
3. Kirjuta igasse lünka üks kõrvalantud sõnadest nii, et igal lausel oleks mõte.
Mees läks, ehitas, katuse kinni
tõrvas ära. Lind maja metsa
katusele. Nokk jäi lahti saba
Tõmbas noka, jäi lendas
kinni.

4. Kirjuta igasse lünka üks sõnadest «kass», «koer», «hobune» nii, et saaksid õige lause:

..... on suurem kui, kuid väiksem kui

H i n n a k i r i .

Pliiats	2 kop.
Sulepea	6 kop.
Pliiatsiteritaja	18 kop.
Väike joonistusvihik	5 kop.
Suur „	8 kop.
Kaustik	15 kop.
Pinal	16 kop.
Kirjaplokk	28 kop.
Värvipliiatsid	25 kop.

5. Aare ostis pliiatsiteritaja, 6 pliiatsit ja kirjaploki. Mitu kopikat maksid kõik need asjad kokku?

.....
.....

6. Mitu kopikat tuleb maksta kokku 2 kaustiku, 3 sulepea ja 8 pliiatsi eest?

7. Mitu kopikat saab rublast tagasi, kui ostetakse pliiatsiteritaja, pinal ja kirjaplokk?

.....
.....

8. Kas on õige, et värvipliiatsid ja väike joonistusvihik maksavad kokku niisama palju kui 5 sulepead?

.....

9. $5 + 8 + 6 + 7 = \dots\dots\dots$ $38 - 9 - 7 - 8 = \dots\dots\dots$
 $3 + 9 + 7 + 5 = \dots\dots\dots$ $94 - 5 - 8 - 9 = \dots\dots\dots$
 $2 + 7 + 8 + 6 = \dots\dots\dots$ $47 - 8 - 6 - 9 = \dots\dots\dots$
 $9 + 5 + 7 + 2 = \dots\dots\dots$ $74 - 5 - 6 - 8 = \dots\dots\dots$

10. $15 + 6 - 4 + 38 = \dots\dots\dots$ $6 + 7 + 9 - 22 = \dots\dots\dots$
 $42 - 7 + 8 - 17 = \dots\dots\dots$ $51 - 6 + 7 + 15 = \dots\dots\dots$

11. $\begin{array}{ccccccccc} 5 & 9 & 7 & 8 & 6 & 7 & 6 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 & 9 & 7 & 8 & 5 & 8 & 7 \\ 8 & 7 & 6 & 9 & 4 & 8 & 9 & 4 & 5 \\ 9 & 6 & 8 & 7 & 9 & 9 & 8 & 7 & 8 \end{array}$

.....

12. $91 - 5 - 8 = \dots\dots\dots$ $79 - 5 - 8 = \dots\dots\dots$ $54 - 6 - 8 = \dots\dots\dots$
 $42 - 8 - 7 = \dots\dots\dots$ $57 - 8 - 5 = \dots\dots\dots$ $67 - 9 - 6 = \dots\dots\dots$
 $78 - 9 - 5 = \dots\dots\dots$ $99 - 4 - 7 = \dots\dots\dots$ $60 - 6 - 8 = \dots\dots\dots$
 $29 - 7 - 9 = \dots\dots\dots$ $31 - 3 - 8 = \dots\dots\dots$ $98 - 5 - 9 = \dots\dots\dots$

13. $\begin{array}{ccccccccc} 6 & 7 & 8 & 8 & 5 & 8 & 4 & 7 & 8 \\ 9 & 6 & 9 & 4 & 9 & 8 & 7 & 9 & 3 \\ 7 & 9 & 6 & 9 & 6 & 8 & 9 & 7 & 6 \\ 7 & 7 & 8 & 7 & 9 & 6 & 8 & 9 & 7 \\ 8 & 9 & 7 & 6 & 5 & 7 & 4 & 6 & 9 \end{array}$

.....

14. $6 + 15 - 8 + 7 = \dots\dots\dots$	$5 + 27 - 8 + 16 = \dots\dots\dots$
$11 - 7 + 9 - 5 = \dots\dots\dots$	$9 + 16 + 7 - 4 = \dots\dots\dots$
$7 + 6 - 9 + 19 = \dots\dots\dots$	$17 + 6 - 9 + 12 = \dots\dots\dots$
$13 - 8 + 17 - 6 = \dots\dots\dots$	$23 + 5 + 8 - 15 = \dots\dots\dots$

15. Viiu ostis 3 suurt joonistusvihikut, 5 pliiatsit ja pinali. Ta andis kassasse kolm 20-kopikalist. Kui palju sai ta tagasi?

.....

.....

VÖRDUS JA VÖRRATUS.

1. Kirjuta matemaatiliste märkide abil järgmised laused.

Ühes meetris on sada sentimeetrit.

Seitsme ja kaheksa korrutis võrdub viiekümne ja kuue summaga.

Üheksa ja nelja korrutis on suurem kui kolmkümmend.

Kümne ja viie jagatis on väiksem kui kümne ja viie vahe.

2. Kirjuta iga võrduse ja võrratuse juurde, kas ta on õige või väär.

$4 \cdot 8 = 5 \cdot 7$ $8 + 7 > 3 \cdot 5$

$2 \cdot 19 = 38$ $2 + 16 < 2 \cdot 16$

$17 + 8 = 5 \cdot 5$ $4 - 2 < 4 + 2$

$9 + 0 = 9 - 0$ $15 + 17 > 13 + 19$

3. Kirjuta lünka niisugune arv, et saaksid õige võrduse.

$19 + 7 = \dots\dots\dots$

$38 - 9 = \dots\dots\dots$

$28 + \dots\dots\dots = 37$

$45 - \dots\dots\dots = 39$

$6 \cdot 9 = \dots\dots\dots$

$48 : 6 = \dots\dots\dots$

$\dots\dots\dots \cdot 8 = 56$

$32 : \dots\dots\dots = 8$

$\dots\dots\dots + 8 = 26$

$\dots\dots\dots : 7 = 9$

4. Kasutades arve 8, 9 ja 17 koosta neli õiget võrdust.

5. Kirjuta, missugused järgmistest lausetest on õiged, missugused väärad.

$15 - 9 = 7 \dots\dots\dots$

$17 - 8 > 9 \dots\dots\dots$

$9 - 18 = 9 \dots\dots\dots$

$8 + 5 = 13 \dots\dots\dots$

$14 - 6 = 8 \dots\dots\dots$

$7 + 13 = 6 \dots\dots\dots$

$8 + 7 < 14 \dots\dots\dots$

$9 + 6 > 14 \dots\dots\dots$

6. Kirjuta ruudu sisse märk $=$, $>$ või $<$ nii, et saaksid õige lause.

$15 - 6 \square 9$

$7 + 9 \square 17$

$15 \square 8 + 8$

$14 - 8 \square 7$

$18 \square 9 - 2$

$7 \square 13 - 6$

$8 + 5 \square 15$

$13 \square 6 + 7$

$15 - 6 \square 9$

7. Kirjuta ruudu sisse niisugune märk, et lause oleks õige.

$15 \square 9 + 6$

$6 + 12 \square 24 - 6$

$15 - 9 \square 8 + 4$

$21 - 9 \square 23 - 12$

$7 + 6 \square 13$

$18 + 7 \square 34 - 7$

8. Kirjuta ruudu sisse märk $=$, $>$ või $<$ nii, et saaksime õige lause.

$7 \cdot 12 \square 8 \cdot 11$

$4 \cdot 23 \square 92$

$65 : 5 \square 72 : 6$

$3 \cdot 29 \square 90$

$19 \cdot 3 \square 3 \cdot 19$

$100 \square 28 \cdot 3$

9. Missugused järgmistest võrratustest on õiged, missugused väärad?

$99 > 100$

$45 < 44$

$50 > 49$

$56 > 64$

$68 < 86$

$100 > 10$

10. Kirjuta ruudu sisse märk $>$, $<$ või $=$ nii, et saaksid õige võrduse või võrratuse.

$57 \square 75$

$15 \square 51$

$11 \square 1$

$79 \square 81$

$10 \square 10$

$100 \square 99$

11. Missugused arvud võime panna tähe x asemele, et saaksime õige võrratuse?

$$x < 6; \quad 0, 1, \dots\dots\dots$$

$$x < 3; \dots\dots\dots$$

12. Kirjuta punktide asemele niisugune number, et saaksid õige võrratuse.

$$51 > 5 \dots\dots\dots \quad \dots\dots\dots 7 < 27 \quad 24 > \dots\dots\dots 4$$

$$4 \dots\dots\dots < 41 \quad 26 > \dots\dots\dots 6 \quad \dots\dots\dots 3 < 23$$

13. Kirjuta punktide asemele niisugune arv, et saaksid õige võrduse.

$$1 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ dm} \quad 1 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 1 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

$$1 \text{ t.} = \dots\dots\dots \text{ min.}$$

HULGAD.

1. Missuguseid hulki sa näed õpikus leheküljel 7 oleval pildil? Mitu elementi on igas hulgas?

Puude hulk; elemente on 4

..... hulk; elemente on

..... hulk; elemente on

..... hulk; elemente on

..... hulk; elemente on

2. Märki järgmised hulgad:

arvust 5 väiksemate arvude hulk $A = \{0, 1, 2, 3, 4\}$

18 ja 23 vahel asuvate arvude hulk $B = \dots\dots\dots$

10 ja 15 vahel asuvate paarisarvude hulk $C = \dots\dots\dots$

5 ja 9 vahel asuvate paaritute arvude hulk $D = \dots\dots\dots$

Hulgas A on elementi, hulgas B on elementi,

hulgas C on elementi, hulgas D on elementi.

3. Kasutades suurt trükitähte ja loogelisi sulgusid, kirjuta:

a) ühekohaliste paaritute arvude hulk: $\dots\dots\dots$

b) 20-st väiksemate 4-ga jaguvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

c) 5-ga jaguvate kahekohaliste arvude hulk:
 $\dots\dots\dots$

d) kahe ühesuguse numbriga kirjutatud arvude hulk:
 $\dots\dots\dots$

4. Kirjuta:

a) 8 ja 9 vahel asuvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

b) 15 ja 17 vahel asuvate paaritute arvude hulk: $\dots\dots\dots$

c) 0 ja 5 vahel asuvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

d) 9 ja 11 vahel asuvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

5. Kirjuta:

a) arvu 8 tegurite hulk:

b) arvust 1 väiksemate arvude hulk:

c) arvust 1 suuremate ühekohaliste arvude hulk:

d) 0-ga lõppevate kahekohaliste arvude hulk:

6. Leia sobiv nimetus järgmistele hulkadele:

$$A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$$

$$B = \{1, 3, 5, 7, 9\}$$

$$C = \{0, 2, 4, 6, 8\}$$

$$D = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$$

7. a) 95 ja 100 vahel asuvate arvude hulk on

b) Tähega n algavate nädalapäevade hulk on

c) 89 ja 91 vahel asuvate arvude hulk on

d) 4-ga jaguvate ühekohaliste arvude hulk on

8. a) 5-ga lõppevate 50-st väiksemate arvude hulk on

- b) 3-ga lõppevate 5-st suuremate kahekohaliste arvude hulk on
- c) 80 ja 90 vahel asuvate paaritute arvude hulk on

- d) 89 ja 99 vahel asuvate paarisarvude hulk on

MUUTUJA.

1. Leia neli sõna, millega võiks täita lünka lauses «Minu koolikotis on».
,,,
2. Leia viis sõna, millega sobib täita lünka lauses «Kooli einelauast saab osta».
,,,,
3. Lünga koht lauses märgitakse sageli tähega, näiteks: «Jaanil tuli x õnge otsa». Tõmba joon alla neile sõnadele, mis võib panna tähe x asemele:
 särg, elevant, päike, kiisk, hunt, luts.
4. Kirjuta, mitu tundi on sul koolis:
 esmaspäeval, teisipäeval,
 kolmapäeval, neljapäeval,
 reedel, laupäeval

Lahenda see ülesanne, kui muutuja m väärtuste hulk on $\{2, 5, 7, 10\}$.

.....
.....

9. Pioneerirühmas on 15 poissi ja x tüdrukut. Mitu pioneeri on selles rühmas?

Lahenda ülesanne, kui muutuja x väärtuste hulk on $\{12, 18, 17, 16\}$.

.....
.....

10. Muutuja x väärtuste hulk on $\{2, 4, 6, 8\}$. Asenda x võrduses $18 - x = 12$ järgemööda tema antud väärtustega ja otsusta, kas saadud võrdus on õige või väär. Kui ta on väär, siis kirjuta märgi $=$ asemele märk \neq . Kirjuta nii:

$x = 2$; $18 - 2 \neq 12$, sest $18 - 2 = 16$ ja $16 \neq 12$

$x = 4$;, sest ja

$x = 6$;, sest ja

$x = 8$;, sest ja

11. Muutuja a väärtuste hulk on $\{3, 7, 12, 15\}$. Asenda a võrduses $a + 17 = 24$ järgemööda tema antud väärtustega ja otsusta, kas saadud võrdus on õige või väär. Kirjuta nagu eelmises ülesandes.

$a = 3$; $3 + 17$ 25, sest ja

-
-
-
12. Muutuja u väärtuste hulk on $\{0, 1, 2, 3, 4\}$. Asenda u võrratuses $u + 1 < 4$ järgemööda tema antud väärtustega ja otsusta, kas saadud võrratus on õige või väär. Kirjuta nii:

$u = 0$; $0 + 1 < 4$ on õige, sest $0 + 1 = 1$ ja $1 < 4$

$u = 1$; $1 + 1 < 4$ on, sest ja

$u = 2$;

13. Kirjuta arvude hulgast $\{57, 38, 49, 72, 83, 26\}$ välja need, millega muutujat x asendades võrratus $x < 53$ osutub õigeks.
-
-

14. Kirjuta arvude hulgast $\{47, 86, 91, 95, 38\}$ välja need, millega muutujat a asendades võrratus $a + 8 < 98$ osutub õigeks.
-
-

15. Kirjuta arvude hulgast $\{2, 4, 6, 8, 10\}$ välja need, millega muutujat z asendades võrdus $24 - z = 16$ on õige.
-
-

16. Tõmba joon alla neile võrdustele, mis osutuvad õigeks, kui muutuja m asendada arvuga 12.

$38 + m = 60$

$48 : 4 = m$

$6 \cdot m = 72$

$3 \cdot m - 4 = 32$

$60 : m = 6$

$47 - m = 25$

$16 + 2 \cdot m = 40$

$25 - m : 2 = 19$

$12 + m = 2 \cdot m$

17. Kirjuta välja muutuja kõik need väärtused, mille puhul võrratus on õige.

$x < 5$

$3 < x < 6$

$x < 7$

$19 < x < 23$

$x < 4$

$0 < x < 4$

18. Kirjuta kolm muutuja väärtust, mille puhul võrratus on õige.

$1) x < 75$

$3) m > 39$

$2) y > 89$

$4) n < 90$

19. Leia kolm muutuja väärtust, mille puhul võrratus on õige.

$1) x - 5 > 12$

$2) y + 3 < 6$

20. Leia muutuja kõik väärtused, mille puhul võrratus on õige.

$1) x + x < 2; \quad x =$

$2) 5 - x > 4; \quad x =$

$3) 6 \cdot x < 6; \quad x =$

$4) x \cdot x < 1; \quad x =$

21. Õpilane loeb tunnis 12 lehekülge. Ta laenas sõbralt raamatu, milles on 84 lehekülge. Kas ta jõuab raamatu läbi lugeda

3 tunniga?

5 tunniga?

7 tunniga?

8 tunniga?

22. Kirjuta matemaatiliste märkide abil lause: pliiatsi pikkus p on suurem kui 16 cm, kuid väiksem kui 17 cm.

23. Auto toob iga koormaga lattu 5 tonni vilja. Mitu tonni vilja toob auto x koormaga?

Vastustonni.

Lahenda see ülesanne, kui

1) $x = 3$: 2) $x = 7$: 3) $x = 10$:

24. Leia muutuja a väärtused, mille puhul

1) $4a < 21$

2) $7 < \boxed{3a} < 17$

3) $6 < \boxed{a + 6} < 10$

4) $2 < \boxed{a - 3} < 7$

25. Vello soovib osta piltpostkaarte, mis maksavad 6 kopikat tükk. Tal on kaasas 25 kopikat. Mitu kaarti võib Vello osta ja kui palju jääb tal iga ostu puhul raha üle?

Vello võib osta ühe kaardi, üle jääb siis kop.
..... kaarti, üle jääb siis kop.

26. Vello nägi uusi 4-kopikasi postmarke. Ta arvutas ja leidis, et 7 margi ostmisel jääb tal raha üle, kuid 8 margi ostmiseks tal raha ei piisa. Kui palju võis Vellol olla raha kaasas?

LIITMINE JA LAHUTAMINE.

1. Võrduses $9 + 5 = 14$ on arvude 9 ja 5 nimetuseks
....., arvu 14 nimetuseks

2. Kirjuta, kuidas nimetatakse arve järgmises võrduses:

$$9 + 8 = 17$$

3. Liidetavate järjekorra muutmisel ei muutu.

Et $19 + 6 = 25$, siis ka $6 + 19 =$

Et $27 + 5 =$ siis ka $5 + 27 =$

Et $0 + 7 =$ siis ka $7 + 0 =$

4. Leia järgmised summad:

$9 + 3 =$ $16 + 8 =$ $16 + 25 =$

$7 + 6 =$ $28 + 4 =$ $28 + 13 =$

$8 + 9 =$ $19 + 9 =$ $37 + 24 =$

$5 + 8 =$ $33 + 9 =$ $69 + 25 =$

5. $23 + 38 + 16 = \dots\dots\dots$ $37 + 15 + 29 = \dots\dots\dots$
 $46 + 18 + 27 = \dots\dots\dots$ $33 + 24 + 31 = \dots\dots\dots$
 $25 + 37 + 26 = \dots\dots\dots$ $48 + 14 + 18 = \dots\dots\dots$
 $37 + 15 + 18 = \dots\dots\dots$ $25 + 19 + 37 = \dots\dots\dots$

6. Mitu rubla maksavad kokku 32-rublane talvemantel, 8-rublane ranits ja 27-rublane ülikond?
.....

7. $17 - 9 = 8$

Arv 17 on

Arv 9 on

Arv 8 on

8. Lahutamine on liitmise tehe.

Et $9 + 6 = 15$, siis $15 - 6 = \dots\dots\dots$

Et $7 + 5 = 12$, siis $12 - 5 = \dots\dots\dots$

9. Antud arvude summa leidmist nimetatakse arvude

Antud summa ja ühe liidetava järgi teise liidetava leidmist nimetatakse

10. Vähendatav on 43, vähendaja on 27. Leia vahe.
.....

11. Leia järgmised vahed:

$25 - 18 = \dots \quad 96 - 39 = \dots \quad 51 - 42 = \dots$

$93 - 76 = \dots \quad 92 - 18 = \dots \quad 21 - 19 = \dots$

$90 - 48 = \dots \quad 70 - 39 = \dots \quad 83 - 28 = \dots$

$84 - 64 = \dots \quad 59 - 36 = \dots \quad 75 - 37 = \dots$

12. Sirjel oli 82 kopikat. Ta kulutas sellest ostudeks algul 35 kop. ja hiljem veel 22 kop. Pärast seda oli Sirjel veel järel.....

$13. \quad 83 - 26 - 38 = \dots \quad 72 - 54 - 18 = \dots$

$92 - 34 - 29 = \dots \quad 94 - 28 - 56 = \dots$

$14. \quad 27 + 35 = \dots \quad 47 + 26 = \dots \quad 53 + 27 = \dots$

$56 - 28 = \dots \quad 62 - 45 = \dots \quad 80 - 42 = \dots$

$78 + 15 = \dots \quad 37 + 36 = \dots \quad 36 + 55 = \dots$

$81 - 37 = \dots \quad 72 - 24 = \dots \quad 93 - 65 = \dots$

$15. \quad 17 + 27 = \dots \quad 42 + 25 = \dots \quad 68 + 17 = \dots$

$42 - 18 = \dots \quad 53 - 34 = \dots \quad 32 - 15 = \dots$

$34 + 47 = \dots \quad 64 + 16 = \dots \quad 47 + 38 = \dots$

$53 - 26 = \dots \quad 71 - 45 = \dots \quad 52 - 24 = \dots$

16. Leia muutuja väärtused, mille puhul võrratused on õiged.

$27 + a < 33 \quad a = \dots$

$22 + b < 28 \quad b = \dots$

$$45 + c < 56 \quad c = \dots\dots\dots$$

$$99 > 95 + d \quad d = \dots\dots\dots$$

$$84 > 77 + e \quad e = \dots\dots\dots$$

$$28 > 19 + g \quad g = \dots\dots\dots$$

17. Esimeses klassis on 38 õpilast, teises klassis on 5 õpilast rohkem. Mitu õpilast on nendes kahes klassis kokku?

.....
.....

18. Autobuss mahutab 70 inimest. Selles istub juba 32 ja seisab 29 reisijat. Mitu reisijat võib see autobuss veel peale võtta?

.....
.....

19. Liida kõrvalolevas ruudustikus igas suunas kõik arvud kolme-kaupa: vasakult paremale, ülalt alla ja nurgast nurka. Kirjuta tulemused iga rea kõrvale ja iga tulba alla ning võrdle neid omavahel. Mida märkad?

12	11	16
17	13	9
10	15	14

.....
.....
.....

20. Kirjuta allpool toodud ruudustiku tühjadesse ruutudesse puuduvad arvud nii, et igas suunas arve kolmekaupa liites saad ühe ja sama summa.

23	26	11
8	20	

	15	20
		21
		16

20		24
	23	
22		

20	30	28
	26	

21. $43 + 28 + 19 = \dots\dots\dots$ $56 + 38 - 67 = \dots\dots\dots$

$37 - 16 + 27 = \dots\dots\dots$ $24 + 17 + 35 = \dots\dots\dots$

$14 + 23 + 38 = \dots\dots\dots$ $81 - 13 + 25 = \dots\dots\dots$

$92 - 75 + 56 = \dots\dots\dots$ $54 + 18 + 28 = \dots\dots\dots$

22. $56 - 28 + 64 = \dots\dots\dots$ $24 + 58 + 17 = \dots\dots\dots$

$42 - 36 + 88 = \dots\dots\dots$ $63 - 26 + 58 = \dots\dots\dots$

$18 + 25 + 37 = \dots\dots\dots$ $38 + 47 - 69 = \dots\dots\dots$

$45 + 48 - 75 = \dots\dots\dots$ $14 + 18 + 25 = \dots\dots\dots$

ÖÖPÄEV, TUND, MINUT.

1. Üks ööpäev ontundi;

2 ööpäeva on $2 \cdot \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$ tundi;

3 ööpäeva on $3 \cdot \dots\dots\dots$ tundi.

2. Pool ehk ööpäeva on 24: = tundi.

Veerand ehk ööpäeva on = tundi.

Kolmandik ehk ööpäeva on = tundi.

3. Üks tund on minutit.

pool tundi on minutit;

veerand tundi on minutit;

kolmandik tundi on minutit.

4. Kirjuta tühjale kohale üks märkidest $>$, $<$, $=$ nii, et saaksid õige lause.

$\frac{1}{2}$ ööpäeva 10 tundi; $\frac{1}{5}$ tundi 12 minutit;

$\frac{1}{6}$ ööpäeva 4 tundi; $\frac{1}{10}$ tundi 10 minutit;

6 tundi $\frac{1}{4}$ ööpäeva; $\frac{1}{2}$ tundi 20 minutit;

8 tundi $\frac{1}{8}$ ööpäeva; $\frac{1}{3}$ tundi 25 minutit.

5. 1 ööpäev 5 tundi = tundi

2 ööpäeva 7 tundi = tundi

3 ööpäeva 10 tundi = tundi

1 tund 15 minutit = minutit

1 tund 37 minutit = minutit

Koolitund kestab minutit.

KORRUTAMINE JA JAGAMINE.

1. Pilet kunstinäitusele maksab 10 kopikat. Arvuta liitmise teel ja korrutamise teel, kui palju maksab 6 piletit.

Liitmise teel:

Korrutamise teel:

2. Selgita liitmise abil, mida tähendavad järgmised korrutised, ja arvuta need korrutised:

$$4 \cdot 13 = \dots + \dots + \dots + \dots = \dots$$

$$5 \cdot 17 = \dots$$

$$8 \cdot 9 = \dots$$

3. Korrutamisel nimetame antud arve

korrutamise tulemust nimetatakse

4. Arvuta korrutise $4 \cdot a$ väärtuste hulk, kui muutuva teguri a väärtuste hulk on $\{3, 5, 7, 9, 12\}$.

Kirjuta nii:

$$\text{kui } a = 3, \text{ siis } 4 \cdot a = 4 \cdot 3 = \dots$$

$$\text{kui } a = 5, \text{ siis } \dots$$

.....

.....

.....

Korrutise väärtuste hulk on $\{ \dots, \dots, \dots, \dots, \dots \}$.

5. Kirjaplokk maksab 31 kopikat ja märkmik 12 kopikat. Ema palus Lainet osta 2 kirjaplokki ja 3 märkmikku ning andis selleks rublase raha. Kas sellest rahast jätkub ostuks?

.....

.....

6. Võrduses $48 : 4 = 12$ arv 48 on, arv 4 on, ja arv 12 on

7. Jagamine on pöördtehe, see tähendab, jagamisel on antud kahe arvu ja üks ning otsitakse teist

8. Kontrolli jagamist korrutamise abil.

$36 : 9 = \dots$, sest $\dots \cdot 9 = \dots$

$39 : 3 = \dots$, sest

$56 : 14 = \dots$, sest

$84 : 7 = \dots$, sest

$68 : 17 = \dots$, sest

9. Kui 42 ploomi jaotada võrdselt 6 lapse vahel, siis iga laps saab ploomi.

10. Kui märkmik maksab 12 kopikat, siis 60 kopika eest saab märkmikku.

11. Kui rongkäigus on igas reas 6 õpilast, siis klassi 42 õpilast moodustavad rida.

12. Leia igas korrutises puuduv tegur.

$4 \cdot 8 = 2 \cdot \dots \quad 6 \cdot 15 = 5 \cdot \dots \quad 3 \cdot 18 = 9 \cdot \dots$

$8 \cdot \dots = 4 \cdot 12 \quad 9 \cdot \dots = 6 \cdot 12 \quad 5 \cdot 15 = 3 \cdot \dots$

$5 \cdot \dots = 9 \cdot 5 \quad 8 \cdot \dots = 0 \cdot \dots \quad \dots \cdot 8 = 6 \cdot 16$

13. $10 \cdot 2 = \dots \quad 2 \cdot 25 = \dots \quad 2 \cdot 9 = \dots \quad 2 \cdot 15 = \dots$

$42 : 3 = \dots \quad 72 : 3 = \dots \quad 84 : 3 = \dots \quad 24 : 3 = \dots$

$2 \cdot 5 = \dots \quad 7 \cdot 2 = \dots \quad 3 \cdot 18 = \dots \quad 21 \cdot 3 = \dots$

$56 : 2 = \dots \quad 60 : 6 = \dots \quad 78 : 3 = \dots \quad 58 : 2 = \dots$

14. Täida tabel.

a	b	c	$a \cdot b$	$a \cdot b + c$	$b \cdot c$	$a + b \cdot c$
7	8	9				
6	9	7				
8	7	6				
5	8	8				
9	6	5				

15. $3 \cdot 10 \cdot 2 = \dots \quad 4 \cdot 5 \cdot 2 = \dots \quad 3 \cdot 6 \cdot 2 = \dots$

$2 \cdot 9 \cdot 3 = \dots \quad 3 \cdot 8 \cdot 2 = \dots \quad 2 \cdot 5 \cdot 3 = \dots$

$3 \cdot 2 \cdot 7 = \dots \quad 2 \cdot 2 \cdot 10 = \dots \quad 3 \cdot 4 \cdot 2 = \dots$

$2 \cdot 4 \cdot 10 = \dots \quad 10 \cdot 3 \cdot 2 = \dots \quad 5 \cdot 3 \cdot 2 = \dots$

16. Kooliaias on 5 rida õunapuid, igas reas 8 õunapuud, ja 2 rida ploomipuid, kummaski reas 12 puud. Mitu õuna- ja ploomipuud on kooliaias kokku?

17. Kooliaias on 80 viljapuud. Pirnipuid on 5. Ploomipuid on 2 rida, kummaski reas 15 puud, kõik teised on õunapuud. Mitu õunapuud on kooliaias?

18. Kooliaias on käsil saagi koristamine ja arvestamine. Kartuleid «Jõgeva kollane» saadi 2 korvitäit igast vaost. Seda sorti oli maas 3 vagu ja korvitäis kaalus 7 kg. Mitu kilogrammi saadi «Jõgeva kollaseid»?

19. Kartuleid «Talvik» oli maas 4 vagu. Igast vaost saadi 3 korvitäit. Mitu kilogrammi saadi «Talvikuid», kui korvitäis kaalus 7 kg?

Arvuta siin!

20. $2 \cdot 8 =$ $10 \cdot 6 =$ $2 \cdot 6 =$ $2 \cdot 14 =$
 $30 : 2 =$ $18 : 9 =$ $70 : 7 =$ $57 : 3 =$
 $3 \cdot 6 =$ $3 \cdot 12 =$ $3 \cdot 8 =$ $18 \cdot 2 =$
 $27 : 3 =$ $40 : 2 =$ $14 : 7 =$ $50 : 2 =$

21. $3 \cdot 2 = \dots$ $7 \cdot 3 = \dots$ $5 \cdot 2 = \dots$ $3 \cdot 17 = \dots$
 $34 : 2 = \dots$ $15 : 5 = \dots$ $72 : 2 = \dots$ $52 : 2 = \dots$
 $9 \cdot 10 = \dots$ $2 \cdot 9 = \dots$ $3 \cdot 3 = \dots$ $5 \cdot 10 = \dots$
 $87 : 3 = \dots$ $45 : 3 = \dots$ $20 : 10 = \dots$ $60 : 2 = \dots$

22. $23 \cdot 4 = \dots$ $21 \cdot 4 = \dots$ $9 \cdot 8 = \dots$ $3 \cdot 25 = \dots$
 $28 : 7 = \dots$ $60 : 5 = \dots$ $80 : 4 = \dots$ $64 : 4 = \dots$
 $5 \cdot 17 = \dots$ $6 \cdot 9 = \dots$ $13 \cdot 5 = \dots$ $10 \cdot 9 = \dots$
 $45 : 5 = \dots$ $95 : 5 = \dots$ $81 : 9 = \dots$ $76 : 4 = \dots$

23. $36 \cdot 2 = \dots$ $12 \cdot 4 = \dots$ $27 \cdot 3 = \dots$ $3 \cdot 32 = \dots$
 $60 : 4 = \dots$ $45 : 5 = \dots$ $40 : 8 = \dots$ $88 : 4 = \dots$
 $18 \cdot 5 = \dots$ $7 \cdot 9 = \dots$ $4 \cdot 24 = \dots$ $6 \cdot 5 = \dots$
 $56 : 4 = \dots$ $72 : 4 = \dots$ $80 : 5 = \dots$ $63 : 7 = \dots$

24. $3 \cdot 4 \cdot 5 = \dots$ $7 \cdot 4 \cdot 3 = \dots$
 $5 \cdot 9 \cdot 2 = \dots$ $5 \cdot 10 \cdot 2 = \dots$
 $6 \cdot 5 \cdot 3 = \dots$ $15 \cdot 2 \cdot 3 = \dots$
 $10 \cdot 2 \cdot 5 = \dots$ $6 \cdot 5 \cdot 2 = \dots$
 $9 \cdot 4 \cdot 2 = \dots$ $5 \cdot 3 \cdot 5 = \dots$
 $5 \cdot 10 \cdot 2 = \dots$ $8 \cdot 2 \cdot 4 = \dots$
 $4 \cdot 6 \cdot 2 = \dots$ $9 \cdot 3 \cdot 3 = \dots$
 $7 \cdot 3 \cdot 4 = \dots$ $6 \cdot 3 \cdot 4 = \dots$

25. Kirjuta ülesanne matemaatiliste märkide abil ja arvuta.

- a) 7 korruta 5-ga.
- b) 48 jaga 6-ga.
- d) Leia pool 96-st.
- e) Leia veerand 84-st.
- g) Leia arv, mis on 7 korda väiksem 56-st.
- h) Leia 18 ja 48 summa.
- i) Leia 62 ja 37 vahe.
- j) Leia 7 ja 9 korrutis.
- k) Leia 63 ja 3 jagatis.
- l) Leia arv, mis on 5 võrra väiksem 41-st.

26. $9 \cdot 5 \cdot 2 = \dots$ $15 \cdot 3 \cdot 2 = \dots$
 $2 \cdot 17 \cdot 2 = \dots$ $4 \cdot 7 \cdot 2 = \dots$
 $6 \cdot 4 \cdot 4 = \dots$ $9 \cdot 2 \cdot 5 = \dots$
 $2 \cdot 7 \cdot 3 = \dots$ $4 \cdot 11 \cdot 2 = \dots$
 $3 \cdot 12 \cdot 2 = \dots$ $25 \cdot 2 \cdot 2 = \dots$
 $9 \cdot 4 \cdot 2 = \dots$ $18 \cdot 2 \cdot 2 = \dots$
 $2 \cdot 7 \cdot 5 = \dots$ $2 \cdot 35 \cdot 1 = \dots$
 $13 \cdot 2 \cdot 3 = \dots$ $2 \cdot 19 \cdot 0 = \dots$

27. $2 \cdot 49 = \dots$ $8 \cdot 9 = \dots$ $2 \cdot 48 = \dots$ $47 \cdot 2 = \dots$
 $44 : 4 = \dots$ $18 : 2 = \dots$ $92 : 2 = \dots$ $40 : 4 = \dots$
 $5 \cdot 9 = \dots$ $4 \cdot 8 = \dots$ $4 \cdot 4 = \dots$ $6 \cdot 4 = \dots$
 $25 : 5 = \dots$ $36 : 4 = \dots$ $20 : 5 = \dots$ $15 : 3 = \dots$

28. $5 \cdot 18 - 37 = \dots$ $47 + 7 \cdot 4 = \dots$ $4 \cdot 20 - 75 = \dots$
 $25 + 92 : 2 = \dots$ $87 : 3 - 15 = \dots$ $38 + 100 : 4 = \dots$
 $9 \cdot 9 - 23 = \dots$ $18 + 5 \cdot 15 = \dots$ $19 \cdot 5 - 67 = \dots$
 $24 + 4 \cdot 19 = \dots$ $64 : 4 - 7 = \dots$ $25 + 17 \cdot 4 = \dots$

29. $\dots \cdot 8 = 56$ $\dots : 8 = 6$ $72 : 8 + \dots = 45$
 $\dots \cdot 9 = 72$ $\dots : 7 = 8$ $36 : 4 + \dots = 80$
 $\dots \cdot 6 = 42$ $\dots : 6 = 7$ $48 : 6 + \dots = 62$
 $\dots \cdot 8 = 64$ $\dots : 9 = 7$ $45 : 5 + \dots = 81$

30. Suurenda 8-t üheksa võrra:

Suurenda 8-t üheksa korda:

Vähenda 42-t kuue võrra:

Vähenda 42-t kuus korda:

31. Jaan mõõtis sammudega kooliõue pikkust ja laiust. Ta leidis, et kooliõu on 80 sammu pikk ja 40 sammu lai. Mitu korda on pikkus suurem laiupest? Kui palju on pikkus suurem laiupest?

.....

.....

PIKKUSMÕÖTE.

1. Minu pikkus on cm, minu rinnaümbermõõt on täiskopsudega cm ja tühjade kopsudega cm.
2. Mõõda oma klassiruumi pikkus ja laius meetrites ja detsimeetrites. Detsimeetrist väiksemad osad jäta arvesse võtmata.

Klassiruumi pikkus on m dm.

Klassiruumi laius on m dm.

3. Toa pikkus on 5 m 6 dm ehk dm ja laius on 3 m 7 dm ehk dm.

4. Avalda detsimeetrites.

$$2 \text{ m } 4 \text{ dm} = \dots \text{ dm} \quad 3 \text{ m } 8 \text{ dm} = \dots \text{ dm}$$

$$6 \text{ m } 3 \text{ dm} = \dots \text{ dm} \quad 8 \text{ m } 4 \text{ dm} = \dots \text{ dm}$$

5. Avalda meetrites ja detsimeetrites.

$$57 \text{ dm} = \dots \text{ m } \dots \text{ dm} \quad 75 \text{ dm} = \dots \text{ m } \dots \text{ dm}$$

$$21 \text{ dm} = \dots \text{ m } \dots \text{ dm} \quad 94 \text{ dm} = \dots \text{ m } \dots \text{ dm}$$

6. Avalda sentimeetrites.

$$4 \text{ dm } 7 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 2 \text{ dm } 9 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$$

$$1 \text{ dm } 6 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 9 \text{ dm } 3 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$$

7. Avalda detsimeetrites ja sentimeetrites.

$$25 \text{ cm} = \dots \text{ dm } \dots \text{ cm} \quad 38 \text{ cm} = \dots \text{ dm } \dots \text{ cm}$$

$$57 \text{ cm} = \dots \text{ dm } \dots \text{ cm} \quad 86 \text{ cm} = \dots \text{ dm } \dots \text{ cm}$$

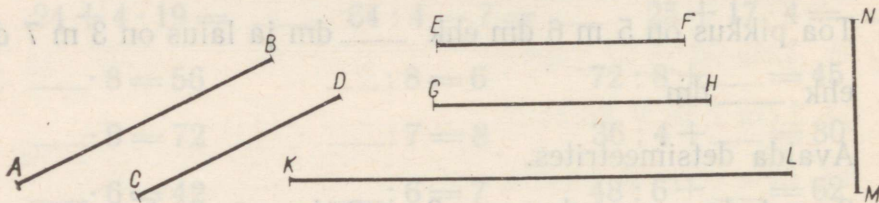
8. Kirjuta tühjale kohale üks märkidest $>$, $<$, $=$ nii, et saaksid õige lause.

36 cm 4 dm 40 dm 4 m 90 cm 1 m

75 cm 7 dm 8 dm 1 m 90 cm 9 dm

Millimeeter.

9. Mõõda sirglõikude pikkused.

AB = cm mm

GH =

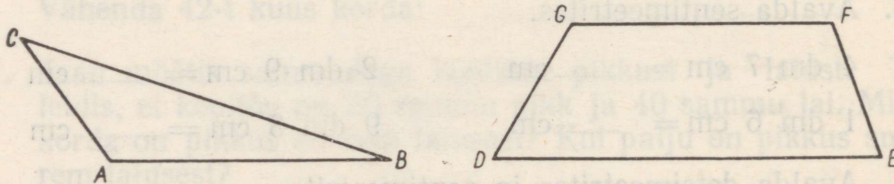
CD =

KL =

EF =

MN =

10. Mõõda kolmnurga ja nelinurga külgede pikkused.

.....

.....

.....

.....

11. Joonesta üks nelinurk. Tähistä selle tipud ja mõõda külgede pikkused.

.....
.....
.....
.....

12. 1 cm = mm 4 cm = mm
7 cm = mm 9 cm = mm
3 cm = mm 6 cm = mm

13. 30 mm = cm 70 mm = cm
40 mm = cm 90 mm = cm
100 mm = cm 80 mm = cm

14. Mõõda millimeetrites tikutoosi pikkus, laius ja paksus.

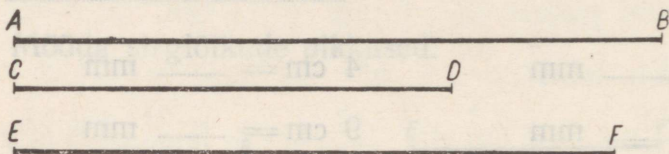
- Pikkus = mm Paksus = mm
Laius = mm

15. Mõõda millimeetrites:

- pliiatsi pikkus = mm pinali pikkus = mm
vihiku pikkus = mm pinali laius = mm
vihiku laius = mm pinali paksus = mm

16. $3 \text{ cm } 8 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$ $26 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$
 $6 \text{ cm } 4 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$ $54 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$
 $8 \text{ cm } 5 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$ $78 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$
 $1 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

17. Mõõda järgmiste sirglõikude pikkused.

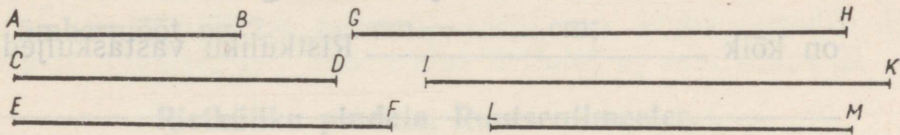

- $AB = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$ ehk $\dots\dots\dots \text{ mm}$.
 $CD = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$ ehk $\dots\dots\dots \text{ mm}$.
 $EF = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$ ehk $\dots\dots\dots \text{ mm}$.
18. Joonesta sirglõigud, mille pikkus on $3 \text{ cm } 5 \text{ mm}$, $7 \text{ cm } 3 \text{ mm}$, $3 \text{ cm } 7 \text{ mm}$.

19. $1 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ dm}$ $60 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ dm}$
 $3 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ dm}$ $80 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ m}$
 $7 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ dm}$ $9 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$
20. $50 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ m}$ $8 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$
 $80 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ dm}$ $20 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ dm}$
 $30 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$ $1 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

21. dm < 38 cm < dm m < 56 dm < m
 dm < 14 cm < dm m < 73 dm < m
 cm < 32 mm < cm cm < 58 mm < cm
 cm < 43 mm < cm cm < 76 mm < cm

22. Mõõda järgmiste sirglõikude pikkused millimeetrites.

AB = mm

GH =

CD =

IK =

EF =

LM =

23. Joonesta 3 ringjoont, mille raadius on:

a) 1 cm 8 mm

b) 22 mm

c) 2 cm 1 mm

Mõõda nende ringjoonte läbimõõdud.

a) cm mm

b) cm mm

c) cm mm

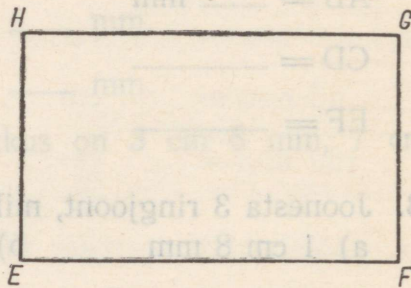
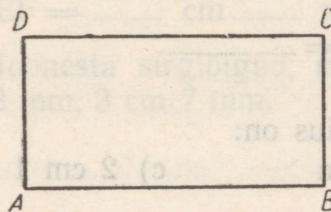
24. Täida tühjad kohad tabelis.

Ringi raadius	18 mm	2 dm 5 cm	
Ringi läbimõõt	2 cm 4 mm	76 mm	5 dm 6 cm

RISTKÜLIK.

1. Ristkülikul on nurka ja külge. Ristküliku nurgad on kõik Ristküliku vastasküljed on

2.

Mõõda nende ristkülikute külgede pikkus sentimeetrites.

AB = cm

EF = cm

BC = cm

FG = cm

CD = cm

GH = cm

AD = cm

EH = cm

Ümbermõõt on cm

Ümbermõõt on cm

$$AB + BC = \dots \text{ cm} + \dots \text{ cm} = \dots \text{ cm};$$

$$2 \cdot \dots \text{ cm} = \dots \text{ cm}; \quad EH + EF = \dots \text{ cm};$$

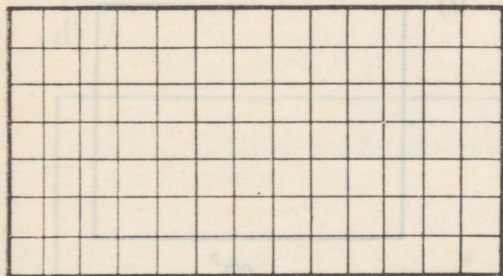
$$2 \cdot \dots \text{ cm} = \dots \text{ cm}$$

Võrdle eelmiste tulemustega.

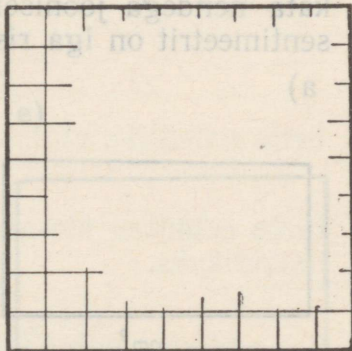
3. Ristküliku pikkus on 8 cm, laius 5 cm. Selle ristküliku ümbermõõt on $2 \cdot \dots \text{ cm} = \dots \text{ cm};$

Ristküliku pindala. Ruutsentimeeter.

4. Kirjuta iga ristküliku juurde, mitu ruutu on tema igas rõhtreas, mitu igas püstreas. Arvuta ruutude üldarv selles ristkülikus. Kontrolli arvutamise tulemust loendamise teel.

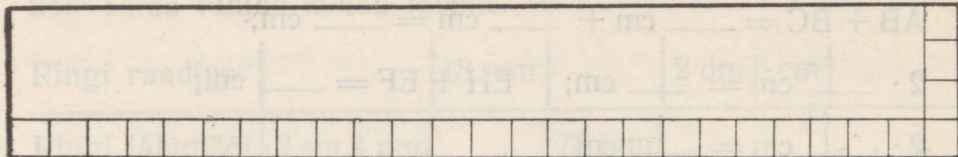
..... ruutu

..... ruutu

Sisaldab ruutu

Sisaldab ruutu

.....ruutu

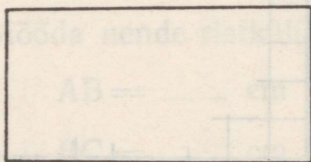
Sisaldab ruutu

5. Ühesuurusteks ruutudeks jaotatud ristkülikus on pikuti 12 ruutu reas ja laiuti 8 ruutu reas. See ristkülik sisaldab ruutu.

6. Ruut on jaotatud väiksemateks ruutudeks. Viimaseid on igas reas 9. Suurem ruut sisaldab väiksemat ruutu.

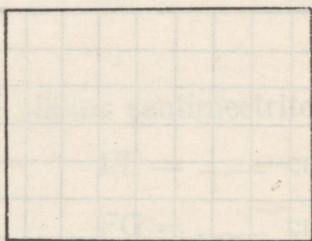
7. Lõika ruudulisest paberist ruute, mille külg on 1 cm, ja kata nendega joonisel antud ristkülikud. Leia, mitu ruutsentimeetrit on iga ristküliku pindala.

a)

..... cm^2

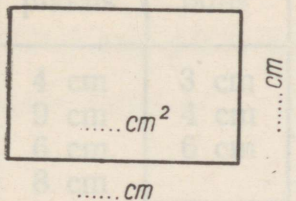
b)

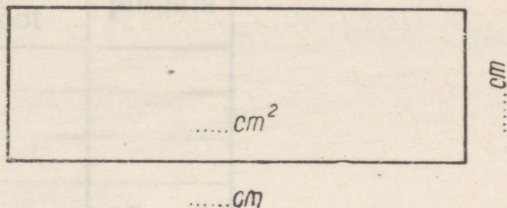
..... cm^2

8. Mõõda joonisel kujutatud ristküliku pikkus ja laius ning arvuta ristküliku pindala.

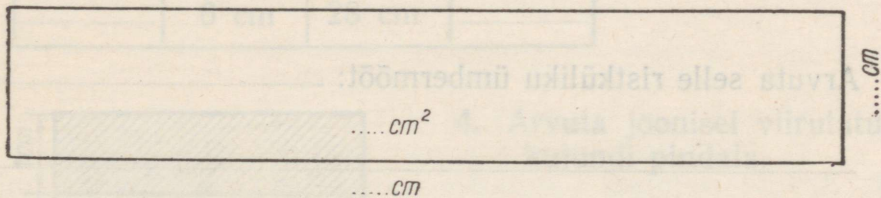
a)

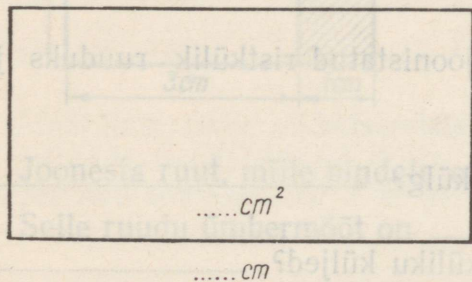
b)

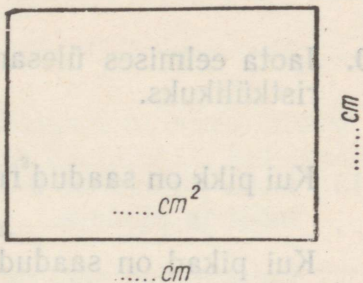
c)

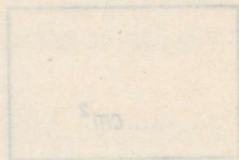
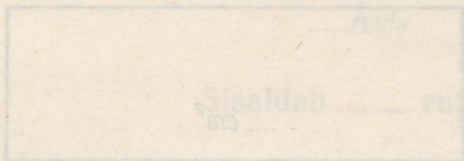
d)

e)

9. Joonesta ristkülik, mille pikkus on 7 cm ja laius 4 cm.

Arvuta selle ristküliku übermõõt:

.....
.....

Selle ristküliku pindala on = cm^2 .

10. Jaota eelmises ülesandes joonistatud ristkülik ruuduks ja ristkülikuks.

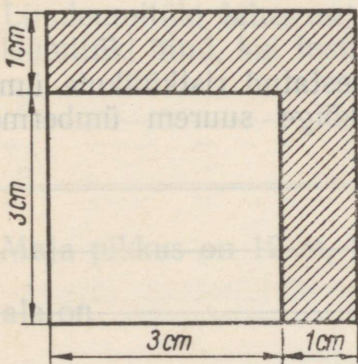
Kui pikk on saadud ruudu külg?

Kui pikad on saadud ristküliku küljed?

Saadud ruudu übermõõt on ja pindala on

11. Täida tabeli tühjad kohad. Arvutused tee võimalikult peast.

Ristküliku			
pikkus	laius	ümber- mõõt	pindala
4 cm	3 cm		
9 cm	4 cm		
6 cm	6 cm		
8 cm			
	6 cm		32 cm ²
	8 cm		54 cm ²
5 cm		16 cm	
	6 cm	28 cm	

4. Arvuta joonisel viirutatud kujundi pindala.

.....

.....

.....

12. Joonesta ruut, mille pindala on 4 cm².

Selle ruudu ümbermõõt on cm.

13. Joonesta kolm ristkülikut, mille igaühe pindala on 12 cm^2 . Ristküliku lähiskülgede pikkused on: ühel ristkülikul 1 cm ja cm , teisel ristkülikul cm ja cm , kolmandal ristkülikul cm ja cm .

Ümbermõõt	Pikkus	Laius	Pindala
10 cm	1 cm	9 cm	9 cm ²
14 cm	2 cm	12 cm	24 cm ²
18 cm	3 cm	15 cm	45 cm ²
22 cm	4 cm	18 cm	72 cm ²
26 cm	5 cm	21 cm	105 cm ²
30 cm	6 cm	24 cm	144 cm ²
34 cm	7 cm	27 cm	189 cm ²
38 cm	8 cm	30 cm	240 cm ²
42 cm	9 cm	33 cm	297 cm ²
46 cm	10 cm	36 cm	360 cm ²
50 cm	11 cm	39 cm	429 cm ²
54 cm	12 cm	42 cm	504 cm ²
58 cm	13 cm	45 cm	585 cm ²
62 cm	14 cm	48 cm	672 cm ²
66 cm	15 cm	51 cm	765 cm ²
70 cm	16 cm	54 cm	864 cm ²
74 cm	17 cm	57 cm	969 cm ²
78 cm	18 cm	60 cm	1080 cm ²
82 cm	19 cm	63 cm	1197 cm ²
86 cm	20 cm	66 cm	1320 cm ²
90 cm	21 cm	69 cm	1449 cm ²
94 cm	22 cm	72 cm	1584 cm ²
98 cm	23 cm	75 cm	1725 cm ²
102 cm	24 cm	78 cm	1872 cm ²
106 cm	25 cm	81 cm	2025 cm ²
110 cm	26 cm	84 cm	2184 cm ²
114 cm	27 cm	87 cm	2349 cm ²
118 cm	28 cm	90 cm	2520 cm ²
122 cm	29 cm	93 cm	2697 cm ²
126 cm	30 cm	96 cm	2880 cm ²
130 cm	31 cm	99 cm	3069 cm ²
134 cm	32 cm	102 cm	3264 cm ²
138 cm	33 cm	105 cm	3465 cm ²
142 cm	34 cm	108 cm	3672 cm ²
146 cm	35 cm	111 cm	3885 cm ²
150 cm	36 cm	114 cm	4104 cm ²
154 cm	37 cm	117 cm	4329 cm ²
158 cm	38 cm	120 cm	4560 cm ²
162 cm	39 cm	123 cm	4797 cm ²
166 cm	40 cm	126 cm	5040 cm ²
170 cm	41 cm	129 cm	5289 cm ²
174 cm	42 cm	132 cm	5544 cm ²
178 cm	43 cm	135 cm	5805 cm ²
182 cm	44 cm	138 cm	6072 cm ²
186 cm	45 cm	141 cm	6345 cm ²
190 cm	46 cm	144 cm	6624 cm ²
194 cm	47 cm	147 cm	6909 cm ²
198 cm	48 cm	150 cm	7200 cm ²
202 cm	49 cm	153 cm	7497 cm ²
206 cm	50 cm	156 cm	7800 cm ²
210 cm	51 cm	159 cm	8109 cm ²
214 cm	52 cm	162 cm	8424 cm ²
218 cm	53 cm	165 cm	8745 cm ²
222 cm	54 cm	168 cm	9072 cm ²
226 cm	55 cm	171 cm	9405 cm ²
230 cm	56 cm	174 cm	9744 cm ²
234 cm	57 cm	177 cm	10089 cm ²
238 cm	58 cm	180 cm	10440 cm ²
242 cm	59 cm	183 cm	10797 cm ²
246 cm	60 cm	186 cm	11160 cm ²
250 cm	61 cm	189 cm	11529 cm ²
254 cm	62 cm	192 cm	11904 cm ²
258 cm	63 cm	195 cm	12285 cm ²
262 cm	64 cm	198 cm	12672 cm ²
266 cm	65 cm	201 cm	13065 cm ²
270 cm	66 cm	204 cm	13464 cm ²
274 cm	67 cm	207 cm	13869 cm ²
278 cm	68 cm	210 cm	14280 cm ²
282 cm	69 cm	213 cm	14697 cm ²
286 cm	70 cm	216 cm	15120 cm ²
290 cm	71 cm	219 cm	15549 cm ²
294 cm	72 cm	222 cm	15984 cm ²
298 cm	73 cm	225 cm	16425 cm ²
302 cm	74 cm	228 cm	16872 cm ²
306 cm	75 cm	231 cm	17325 cm ²
310 cm	76 cm	234 cm	17784 cm ²
314 cm	77 cm	237 cm	18249 cm ²
318 cm	78 cm	240 cm	18720 cm ²
322 cm	79 cm	243 cm	19197 cm ²
326 cm	80 cm	246 cm	19680 cm ²
330 cm	81 cm	249 cm	20169 cm ²
334 cm	82 cm	252 cm	20664 cm ²
338 cm	83 cm	255 cm	21165 cm ²
342 cm	84 cm	258 cm	21672 cm ²
346 cm	85 cm	261 cm	22185 cm ²
350 cm	86 cm	264 cm	22704 cm ²
354 cm	87 cm	267 cm	23229 cm ²
358 cm	88 cm	270 cm	23760 cm ²
362 cm	89 cm	273 cm	24297 cm ²
366 cm	90 cm	276 cm	24840 cm ²
370 cm	91 cm	279 cm	25389 cm ²
374 cm	92 cm	282 cm	25944 cm ²
378 cm	93 cm	285 cm	26505 cm ²
382 cm	94 cm	288 cm	27072 cm ²
386 cm	95 cm	291 cm	27645 cm ²
390 cm	96 cm	294 cm	28224 cm ²
394 cm	97 cm	297 cm	28809 cm ²
398 cm	98 cm	300 cm	29399 cm ²
402 cm	99 cm	303 cm	30000 cm ²
406 cm	100 cm	306 cm	30612 cm ²

14. Arvuta eelmises ülesandes joonestatud ristkülikute ümbermõõdud. Missugusel neist on kõige suurem ümbermõõt?

.....

.....

.....

Ruutdetsimeeter.

15. Laua pikkus on 9 dm ja laius 7 dm . Arvuta laua ümbermõõt ja pindala.

Laua ümbermõõt on

Laua pindala on

16. $1 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$ $\frac{1}{2} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$ $\frac{1}{4} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$
 $\frac{1}{5} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$ $\frac{1}{10} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

17. Aknaklaasi pindala on 54 dm^2 ja pikkus on 9 dm . Selle klaasi laius on

Ruutmeeter.

18. Laua pikkus on 3 m , laius 1 m . Laua pindala on

19. Peenramaa pikkus on 18 m , laius 5 m . Peenramaa pindala on

20. Linoleumitüki laius on 2 m ja pikkus 8 m . Arvuta linoleumitüki hind, kui tema ruutmeeter maksab 5 rbl .

.....

.....

21. Maja pikkus on 12 m , laius 8 m . Majaaluse maatüki pindala on

22. Maatükile, mille pikkus on 14 m ja laius 6 m , kavatakse istutada marjapõõsaid. Mitu põõsast istutatakse, kui igale põõsale arvestatakse 3 m^2 pinda?

.....

.....

23. $1 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$\frac{1}{2} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$\frac{1}{4} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$\frac{1}{5} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$\frac{1}{10} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

TUTVUME SAJALISTEGA.

1. 1 rublalise vastu saab 100 kopikalist

2 " " " " "

3 " " " " "

4 " " " " "

5 " " " " "

6 " " " " "

7 " " " " "

8 " " " " "

9 " " " " "

10 " " " " "

2. Kirjuta numbritega:

üks sada

viissada

kuussada

tuhat

kaheksasada

nelisada

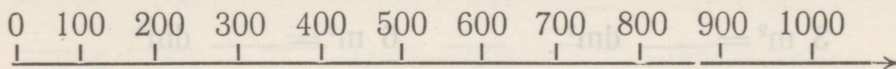
kolmsada

üheksasada

seitsesada

kakssada

3. Kirjuta tühjale kohale märk $>$ või $<$ nii, et saaksid õige lause. Küsimumuse otsustamisel kasuta arvkiirt:

100 200 600 300 700 500
 400 300 300 500 300 800

4. Hoiukassa laekuril on laual 10 rahapakki, igas pakis 100 rubla. Ta paneb sahtlisse:

1 paki, lauale jääb 900 rbl. 6 pakki, lauale jääb rbl.

2 pakki „ „ „ 7 „ „ „ „
 3 „ „ „ „ 8 „ „ „ „
 4 „ „ „ „ 9 „ „ „ „
 5 „ „ „ „ 10 „ „ „ „

5. Avalda sentimeetrites.

1 m = cm 5 m = cm 9 m = cm

2 m = cm 6 m = cm 10 m = cm

3 m = cm 7 m = cm

4 m = cm 8 m = cm

6. Avalda ruutdetsimeetrites.

$1 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$2 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$3 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$6 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$7 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$9 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$5 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

$10 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

7. Avalda ruutsentimeetrites.

$1 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

$6 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

$4 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

$7 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

$5 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

$10 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

ARVUTAME SAJALISTEGA.

1. $4 + 3 = \dots$ $5 + 4 = \dots$ $6 + 2 = \dots$

$40 + 30 = \dots$ $50 + 40 = \dots$ $60 + 20 = \dots$

$400 + 300 = \dots$ $500 + 400 = \dots$ $600 + 200 = \dots$

$$\begin{array}{r} 2. \quad 3 \quad 30 \quad 300 \\ + 6 \quad + 60 \quad + 600 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \quad 50 \quad 500 \\ + 2 \quad + 20 \quad + 200 \\ \hline \end{array}$$

.....

3. $7 - 5 = \dots$ $9 - 6 = \dots$ $8 - 3 = \dots$

$70 - 50 = \dots$ $90 - 60 = \dots$ $80 - 30 = \dots$

$700 - 500 = \dots$ $900 - 600 = \dots$ $800 - 300 = \dots$

$$\begin{array}{r}
 4. \quad 9 \quad 90 \quad 900 \quad 7 \quad 70 \quad 700 \\
 -4 \quad -40 \quad -400 \quad -3 \quad -30 \quad -300 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$5. \quad 100 + 100 = \dots \quad 500 + 100 = \dots \quad 900 + 100 = \dots$$

$$200 + 100 = \dots \quad 600 + 100 = \dots \quad 600 + 200 = \dots$$

$$300 + 200 = \dots \quad 700 + 100 = \dots \quad 500 + 200 = \dots$$

$$400 + 100 = \dots \quad 800 + 100 = \dots \quad 700 + 200 = \dots$$

$$6. \quad 1000 - 100 = \dots \quad 600 - 100 = \dots \quad 200 - 100 = \dots$$

$$900 - 100 = \dots \quad 500 - 100 = \dots \quad 100 - 100 = \dots$$

$$800 - 100 = \dots \quad 400 - 100 = \dots \quad 600 - 100 = \dots$$

$$700 - 100 = \dots \quad 300 - 100 = \dots \quad 900 - 100 = \dots$$

$$7. \quad 400 + 600 = \dots \quad 600 + 300 = \dots \quad 500 + 200 = \dots$$

$$600 + 200 = \dots \quad 100 + 600 = \dots \quad 200 + 800 = \dots$$

$$300 + 700 = \dots \quad 200 + 400 = \dots \quad 800 + 100 = \dots$$

$$400 + 400 = \dots \quad 500 + 500 = \dots \quad 300 + 300 = \dots$$

$$8. \quad 1000 - 800 = \dots \quad 200 - 200 = \dots \quad 400 - 200 = \dots$$

$$300 - 200 = \dots \quad 600 - 400 = \dots \quad 600 - 500 = \dots$$

$$400 - 300 = \dots \quad 900 - 600 = \dots \quad 500 - 300 = \dots$$

$$800 - 700 = \dots \quad 500 - 500 = \dots \quad 500 - 400 = \dots$$

9. $900 - 600 = \dots$ $800 - 400 = \dots$ $1000 - 600 = \dots$
 $300 + 400 = \dots$ $100 + 600 = \dots$ $600 - 400 = \dots$
 $1000 - 900 = \dots$ $300 + 700 = \dots$ $700 + 200 = \dots$
 $200 + 300 = \dots$ $700 - 300 = \dots$ $800 - 400 = \dots$

10. $100 + \dots = 300$ $500 - \dots = 200$ $100 + \dots = \dots$
 $400 + \dots = 700$ $700 - \dots = 300$ $800 - \dots = 200$
 $300 + \dots = 600$ $300 - \dots = 100$ $300 + \dots = 500$
 $100 + \dots = 700$ $1000 - \dots = 800$ $900 - \dots = 200$

11. $800 = 100 + \dots$ $200 = 300 - \dots$ $900 = 200 + \dots$
 $900 = 300 + \dots$ $200 = 500 - \dots$ $400 = 700 - \dots$
 $600 = 200 + \dots$ $500 = 700 - \dots$ $1000 = 600 + \dots$
 $800 = 300 + \dots$ $400 = 600 - \dots$ $800 = 300 + \dots$

12. Kolmnurkse vasikakopli üks külg on 200 meetrit, teine külg 300 meetrit ja kolmas külg 400 meetrit. Koplit piirava tara pikkus on meetrit.

13. Raudteed mööda on Tallinnast Rakveresse ligikaudu 100 km, Narva aga 200 km. Rakverest Narva on seega km.

14. Tallinnast Moskvasse on Tartu kaudu ligikaudu 1000 km.
Tallinnast Tartusse on 200 km. Tartust Moskvasse on seega
..... km.

15. Kalle elab koolimajast 800 meetri kaugusel, Villu aga ainult
100 meetri kaugusel. Kui palju on Kalle koolitee pikem Villu
kooliteest?

16. Arvude 400, 200 ja 100 summa on
Arvude 200, 300 ja 300 summa on

17. Suurenda arvude 200 ja 400 summat 300 võrra.

.....
Vähenda arvude 300 ja 400 summat 200 võrra.

18. Suurenda arvude 800 ja 300 vahet 400 võrra.

.....
Vähenda arvude 900 ja 400 vahet 300 võrra.

19. Lahuta arvude 300 ja 500 summast arvude 900 ja 600 vahe.

20. $2 \cdot 100 = \dots$ $9 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 500 = \dots$ $3 \cdot 200 = \dots$
 $5 \cdot 100 = \dots$ $6 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 200 = \dots$ $3 \cdot 300 = \dots$
 $3 \cdot 100 = \dots$ $8 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 400 = \dots$ $4 \cdot 200 = \dots$
 $4 \cdot 100 = \dots$ $7 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 300 = \dots$ $5 \cdot 200 = \dots$

21. $600 : 2 = \dots$ $300 : 3 = \dots$ $400 : 2 = \dots$ $1000 : 2 = \dots$
 $800 : 4 = \dots$ $200 : 2 = \dots$ $300 : 3 = \dots$ $700 : 7 = \dots$
 $600 : 3 = \dots$ $900 : 3 = \dots$ $900 : 9 = \dots$ $1000 : 5 = \dots$
 $800 : 2 = \dots$ $500 : 5 = \dots$ $800 : 8 = \dots$ $400 : 4 = \dots$

22. Mis kaalub rohkem ja kui palju: kas 3 saia, igaüks 300 g, või 4 saia, igaüks 200 g?

.....

23. Raudteeplatvormil oli 700 kotti tsementi. Kolme vagnisse laaditi igaühte 200 kotti. Mitu kotti tsementi jäi veel platvormile?

.....

24. Kolhoosis on 400 lehma. Vasikaid on 2 korda vähem. Mitu lehma ja vasikat on selles kolhoosis kokku?

.....

25. Uude elamurajooni istutati 200 kaske, vahtraid aga 2 korda rohkem. Mitu puud istutati kokku?

.....

.....

26. Leida arv, mida 3 korda suurendades saadakse 900.

.....

27. Kolme õmblusmasina eest maksti 600 rubla. Kui palju mak-savad 2 niisugust masinat?

.....

28. Kui tundmatut arvu vähendada 5 korda, siis saadakse 200. Mis arv see on?

.....

29. Leia arv, millest 800 on 4 korda suurem.

.....

30. Kolmes vagunis oli kokku 900 kotti nisu, igas vagunis ühe-palju. 2 vagunit on juba tühjad. Mitu kotti nisu on vagu-nitest välja laaditud?

.....

.....

31. $3 \cdot 200 + 3 \cdot 100 = \dots\dots\dots$ $3 \cdot 100 + 3 \cdot 200 = \dots\dots\dots$

$4 \cdot 200 - 5 \cdot 100 = \dots\dots\dots$ $3 \cdot 300 - 3 \cdot 100 = \dots\dots\dots$

$300 : 3 + 400 : 2 = \dots\dots\dots$ $2 \cdot 400 - 4 \cdot 200 = \dots\dots\dots$

$4 \cdot 100 + 2 \cdot 200 = \dots\dots\dots$ $1000 : 2 - 100 : 4 = \dots\dots\dots$

KOLMEKOHALISED ARVUD.

1. Kirjuta numbritega arvud:

kakssada nelikümmend kaheksa

viissada kuuskümmend kolm

kolmsada seitsekümmend üheksa

kuussada nelikümmend kaks

üheksasada viiskümmend neli

2. Kirjuta numbritega arvud:

kuussada nelikümmend

kaheksasada kuuskümmend

ükssada kaheksakümmend

kakssada kümme

3. Kirjuta numbritega arvud:

kakssada seitse

üheksasada seitse

viissada kolm

kolmsada neli

4. Kirjuta numbritega:

kolmsada seitsekümmend

nelisada kaheksa

seitsesada kolmkümmend kuus

5. Kirjuta kopikates.

$4 \text{ rbl. } 28 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$8 \text{ rbl. } 2 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$5 \text{ rbl. } 34 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$7 \text{ rbl. } 86 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$8 \text{ rbl. } 40 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$6 \text{ rbl. } 3 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$2 \text{ rbl. } 7 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$3 \text{ rbl. } 78 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

6. Kirjuta rublades ja kopikates.

$378 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$908 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$983 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$890 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$720 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$407 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$306 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$470 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

7. Kirjuta kopikates.

$6 \text{ rbl. } 57 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$7 \text{ rbl. } 5 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$2 \text{ rbl. } 90 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$2 \text{ rbl. } 50 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$8 \text{ rbl. } 2 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$4 \text{ rbl. } 8 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$3 \text{ rbl. } 50 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$1 \text{ rbl. } 60 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

8. Kirjuta rublades ja kopikates.

$990 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$705 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$999 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$750 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$909 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$700 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$900 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

$755 \text{ kop.} = \dots\dots\dots$

Loe, mis sul on kirjutatud!

9. Kirjuta sentimeetrites.

1 m 24 cm = 5 m 90 cm =

2 m 9 cm = 9 m 63 cm =

7 m 40 cm = 3 m 1 cm =

8 m 8 cm = 9 m 99 cm =

10. Kirjuta sentimeetrites.

4 m 8 dm = 9 m 2 dm =

7 m 3 dm = 3 m 6 dm =

1 m 5 dm = 2 m 4 dm =

8 m 6 dm = 7 m 6 dm =

11. Kirjuta sentimeetrites.

2 m 8 cm = 4 m 3 cm =

7 m 8 dm = 6 m 3 dm =

1 m 19 cm = 3 m 40 cm =

2 m 9 cm = 9 m 9 dm =

12. Kirjuta meetrites ja sentimeetrites.

409 cm = 620 cm =

510 cm = 506 cm =

425 cm = 879 cm =

606 cm = 990 cm =

Loe, mis sul on kirjutatud!

13. Jaota järgmised arvud kaheks liidetavaks, milledest üks on arvu 10 kordne ja teine arvu 1 kordne.

$$58 = \dots \cdot 10 + \dots \cdot 1$$

$$57 = \dots$$

$$23 = \dots$$

$$99 = \dots$$

$$75 = \dots$$

$$61 = \dots$$

14. Jaota järgmised arvud kolmeks liidetavaks, milledest üks on arvu 100, teine arvu 10 ja kolmas arvu 1 kordne.

$$234 = \dots \cdot 100 + \dots \cdot 10 + \dots \cdot 1$$

$$478 = \dots$$

$$559 = \dots$$

$$675 = \dots$$

15. Leia järgmised summad.

$$3 \cdot 100 + 5 \cdot 10 + 6 \cdot 1 = \dots$$

$$8 \cdot 100 + 0 \cdot 10 + 3 \cdot 1 = \dots$$

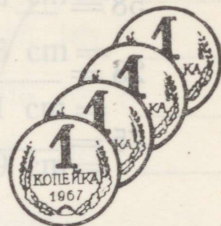
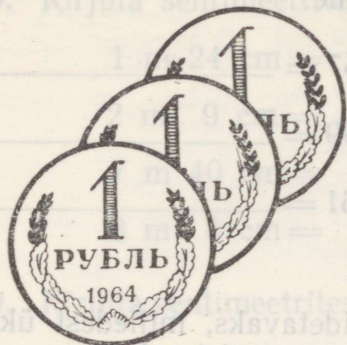
$$7 \cdot 100 + 7 \cdot 10 + 7 \cdot 1 = \dots$$

$$5 \cdot 100 + 4 \cdot 10 + 0 \cdot 1 = \dots$$

$$4 \cdot 100 + 8 \cdot 10 + 1 \cdot 1 = \dots$$

$$6 \cdot 100 + 9 \cdot 10 + 9 \cdot 1 = \dots$$

16. Mitu kopikat on joonisel?

17. Tabeli igas reas on antud ühe arvu üheliste, kümneliste jne. hulk. Loe need arvud ja kirjuta nad tabeli kõrvale.

1000	100	10	1
	3	9	8
	4		2
	7	2	
	6	9	7
1			

1000	100	10	1
	6		7
		6	7
	3	9	
		3	9
	3		9

18. Kirjuta tabeli vastavasse lahtrisse, mitu ühelist, kümnelist jne. on antud arvus.

	1000	100	10	1		1000	100	10	1
987					300				
1000					301				
365					31				
408					205				
48					25				

19. Kirjuta numbritega järgmised arvud:

kakssada kolmkümmend seitse

II

viissada kuuskümmend

III

kolmsada neli

VI

nelisada viiskümmend kuus

V

2. Võrdle arve, kasulades märke > ja <

499 ___ 500

663 ___ 603

1000 ___ 999

501 ___ 487

705 ___ 715

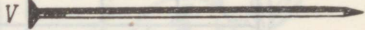
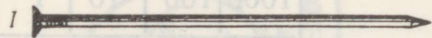
775 ___ 875

366 ___ 306

100 ___ 300

700 ___ 701

20. Määra naelte pikkus millimeetrites esiteks silma järgi, siis mõõda nende pikkus mõõtjoonlauaga. Tulemused kirjuta tabelisse.

Nael	Pikkus		Viga
	Silma järgi	Mõõtmisel	
I			
II			
III			
IV			
V			

21. Teisenda.

$3 \text{ m} = \dots \text{ cm} \quad 4 \text{ m } 30 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 1 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$

$9 \text{ m} = \dots \text{ cm} \quad 3 \text{ m } 4 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 10 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$

$6 \text{ m} = \dots \text{ cm} \quad 8 \text{ m } 20 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 17 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$

$2 \text{ m} = \dots \text{ cm} \quad 2 \text{ m } 12 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 35 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$

22. Teisenda.

$13 \text{ dm } 5 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 6 \text{ m } 3 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$

$24 \text{ dm } 6 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 4 \text{ m } 8 \text{ dm} = \dots \text{ cm}$

$48 \text{ dm } 2 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 1 \text{ m } 3 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

$10 \text{ dm } 1 \text{ cm} = \dots \text{ cm} \quad 5 \text{ m } 4 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

VÖRDLEME ARVE.

1. Vördle arve, kasutades märke $>$ ja $<$.

$75 \dots 57 \quad 91 \dots 89 \quad 208 \dots 280$

$63 \dots 64 \quad 77 \dots 66 \quad 399 \dots 400$

$59 \dots 60 \quad 99 \dots 100 \quad 501 \dots 105$

2. Vördle arve, kasutades märke $>$ ja $<$.

$499 \dots 500 \quad 663 \dots 603 \quad 1000 \dots 999$

$501 \dots 487 \quad 705 \dots 715 \quad 775 \dots 875$

$366 \dots 306 \quad 100 \dots 300 \quad 700 \dots 701$

3. Aseta kahanevasse järjekorda arvud
59, 368, 175, 667, 201, 120, 2.

4. Aseta kasvavasse järjekorda arvud
700, 38, 83, 101, 0, 99, 901, 900.

5. Ma mõtlesin arvu, mis lõpeb numbriga 7. See arv on suurem kui 990 ja väiksem kui 1000. Mis arvu ma mõtlesin?

6. Leia kahekohaline arv, mis on suurem kui 90 ja lõpeb numbriga 3.

7. Leia kolmekohaline arv, mis on väiksem kui 110 ja lõpeb numbriga 5.

8. Täida tabelid.

$a - 1$	a	$a + 1$	$a - 1$	a	$a + 1$	$a - 1$	a	$a + 1$
.....	899	456	376
.....	789	788	983
.....	498	591	234
.....	697	479	845
.....	259	998	100

16. Kirjuta punktide kohale üks numbritest 0, 1, 2, ..., 9 nii, et saaksid õige võrratuse.

1) $91 \dots > 918$ 3) $25 > \dots 6$ 5) $81 \dots < 811$

2) $52 \dots < 521$ 4) $985 < 9 \dots 5$ 6) $311 > 3 \dots 9$

17. Leia numbrid, millega märki * asendades saad õige võrratuse. Kirjuta selliste numbrite hulk.

1) $305 > 30 *$

2) $6 * 6 > 636$

3) $* 35 < 835$

4) $511 > 51 *$

18. Leia muutuja x kolm väärtust, mille puhul võrratus on õige.

1) $x > 189$,,

2) $x < 802$,,

3) $890 < x < 980$,,

4) $650 < x < 700$,,

PIKKUSMÕÖTE.

1. Kirjuta viis pikkusmõõtu (sulgudesse lühendid) nende kaha-

nevas järjekorras:,,,,

.....,,,,

2. Täida tühjad kohad.

$1 \text{ km} = \dots \text{ m}$

$1 \text{ m} = \dots \text{ mm}$

$1 \dots = 10 \text{ mm}$

$1 \text{ m} = 10 \dots$

$1 \dots = 100 \text{ mm}$

$1 \text{ m} = 100 \dots$

3. $200 \text{ m} + \dots = 1 \text{ km}$

$600 \text{ m} + \dots = 1 \text{ km}$

$700 \text{ m} + \dots = 1 \text{ km}$

$300 \text{ mm} + \dots = 1 \text{ m}$

$500 \text{ mm} + \dots = 1 \text{ m}$

$100 \text{ mm} + \dots = 1 \text{ m}$

4. $1 \text{ km} - 400 \text{ m} = \dots$

$1 \text{ km} - 800 \text{ m} = \dots$

$1 \text{ km} - 100 \text{ m} = \dots$

$1 \text{ m} - 300 \text{ mm} = \dots$

$1 \text{ m} - 700 \text{ mm} = \dots$

$1 \text{ m} - 900 \text{ mm} = \dots$

5. Missugune pikkusühik sobib

kahe linna vahelise kauguse mõõtmiseks?

raamatu paksuse mõõtmiseks?

jõe laiuse mõõtmiseks?

pliiatsi pikkuse mõõtmiseks?

lapse pikkuse mõõtmiseks?

6. $3 \text{ m } 40 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

$5 \text{ m } 20 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

$7 \text{ m } 25 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

$135 \text{ mm} = \dots \text{ cm } \dots \text{ mm}$

$84 \text{ mm} = \dots \text{ cm } \dots \text{ mm}$

$450 \text{ mm} = \dots \text{ cm } \dots \text{ mm}$

7. 3 dm = cm 2 dm 7 cm = cm
 2 dm = cm 4 dm 5 cm = cm
 4 m = cm 3 m 8 dm = cm
 9 m = cm 6 m 9 dm = cm
8. 3 cm 8 mm = mm 5 cm = mm
 4 cm 6 mm = mm 2 dm = mm
 7 cm 5 mm = mm 7 m = cm
9. 86 dm = m dm 200 cm = m dm
 75 dm = m dm 340 cm = m dm
 120 dm = m dm 530 cm = m dm
 118 dm = m dm 800 cm = m dm
10. 450 cm = m cm 145 cm = m cm
 565 cm = m cm 208 cm = m cm
 380 cm = m cm 985 cm = m cm
11. 40 mm = cm mm 54 mm = cm mm
 78 mm = cm mm 95 mm = cm mm
 86 mm = cm mm 90 mm = cm mm
 125 mm = cm mm 206 mm = cm mm
 483 mm = cm mm 670 mm = cm mm

12. $151 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$ $399 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$
 $423 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$ $806 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$
 $206 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$ $910 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$

RASKUSMÕÖTE.

1. Kirjuta raskusmõõdud, mida tunnend (sulgudesse lühendid):

..... (.....), (.....),

..... (.....), (.....).

2. Täida tühjad kohad.

$1 \text{ t} = \dots \text{ kg}$

$1 \text{ kg} = \dots \text{ g}$

$\frac{1}{2} \text{ t} = \dots \text{ kg}$

$\frac{1}{2} \text{ kg} = \dots \text{ g}$

$\frac{1}{4} \text{ t} = \dots \text{ kg}$

$\frac{1}{4} \text{ kg} = \dots \text{ g}$

3. $1 \text{ t} - 200 \text{ kg} = \dots$

$1 \text{ kg} - 400 \text{ g} = \dots$

$1 \text{ t} - 700 \text{ kg} = \dots$

$1 \text{ kg} - 800 \text{ g} = \dots$

$1 \text{ t} - 1000 \text{ kg} = \dots$

$1 \text{ kg} - 500 \text{ g} = \dots$

4. $400 \text{ kg} + \dots \text{ kg} = 1 \text{ t}$

$300 \text{ g} + \dots \text{ g} = 1 \text{ kg}$

$100 \text{ kg} + \dots \text{ kg} = 1 \text{ t}$

$700 \text{ g} + \dots \text{ g} = 1 \text{ kg}$

$800 \text{ kg} + \dots \text{ kg} = 1 \text{ t}$

$\dots \text{ g} + 100 \text{ g} = 1 \text{ kg}$

5. Missuguseid ühikuid kasutatakse:

inimese kaalumisel?

vaguni „

ravimi „

turba „

kirja „

LIIDAME JA LAHUTAME PEAST.

1. $200 + 5 =$ $500 + 40 =$ $300 + 67 =$

$705 - 5 =$ $640 - 40 =$ $528 - 28 =$

$400 + 7 =$ $800 + 60 =$ $200 + 72 =$

$107 - 7 =$ $460 - 60 =$ $642 - 42 =$

2. $500 + 30 =$ $600 + 9 =$ $530 - 500 =$

$400 + 7 =$ $300 + 50 =$ $308 - 300 =$

$820 - 20 =$ $420 - 20 =$ $365 - 300 =$

$308 - 8 =$ $705 - 5 =$ $727 - 700 =$

3. $600 + 25 =$ $200 + 40 =$ $412 - 400 =$

$937 - 37 =$ $560 - 60 =$ $605 - 600 =$

$700 + 1 =$ $800 + 75 =$ $180 - 100 =$

$102 - 2 =$ $357 - 57 =$ $972 - 900 =$

4. Arvol oli 3 rubla ja 64 kopikat. Ta ostis sussid, mis maksid 3 rubla. Kui palju jäi Arvol raha järele?
-

5. Raamatus on 240 lehekülge.

Kui loetud on 40 lehekülge, 100 lehekülge, 200 lehekülge, siis lugeda jääb „ „ „

6. Koolikooperatiivis on 483 vihikut.

Kui neist müüakse 3, 80, 400 vihikut, siis järel on veel vihikut.

7. $440 + 4 = \dots\dots\dots$ $3 + 430 = \dots\dots\dots$ $240 + 3 = \dots\dots\dots$

$535 - 5 = \dots\dots\dots$ $254 - 4 = \dots\dots\dots$ $836 - 6 = \dots\dots\dots$

$460 + 8 = \dots\dots\dots$ $6 + 330 = \dots\dots\dots$ $650 + 5 = \dots\dots\dots$

$732 - 2 = \dots\dots\dots$ $747 - 7 = \dots\dots\dots$ $543 - 3 = \dots\dots\dots$

8. $920 + 7 = \dots\dots\dots$ $6 + 780 = \dots\dots\dots$ $420 + 9 = \dots\dots\dots$

$934 - 4 = \dots\dots\dots$ $8 + 920 = \dots\dots\dots$ $227 - 7 = \dots\dots\dots$

$820 + 5 = \dots\dots\dots$ $5 + 340 = \dots\dots\dots$ $720 + 4 = \dots\dots\dots$

$547 - 7 = \dots\dots\dots$ $4 + 750 = \dots\dots\dots$ $897 - 7 = \dots\dots\dots$

9. $330 + 5 = \dots\dots\dots$ $740 + 8 = \dots\dots\dots$ $890 + 5 = \dots\dots\dots$

$436 - 6 = \dots\dots\dots$ $393 - 3 = \dots\dots\dots$ $179 - 7 = \dots\dots\dots$

$820 + 4 = \dots\dots\dots$ $490 + 3 = \dots\dots\dots$ $670 + 4 = \dots\dots\dots$

$953 - 3 = \dots\dots\dots$ $602 - 2 = \dots\dots\dots$ $279 - 9 = \dots\dots\dots$

10. Keldris on ühes kastis 260 kg kartuleid, teises kastis 8 kg rohkem. Teises kastis onkg kartuleid.
11. Saeveskis saeti neljapäeval 396 palki, reedel aga 6 palki vähem. Reedel saetipalki.
12. Koolis oli kevadel 970 õpilast. Sügisel tuli juurde veel 8 õpilast. Nüüd on selles koolisõpilast.
13. Leia muutuja x väärtuste hulk nii, et võrratused

$$348 < x < 356$$

oleksid õiged. Vastus

14. $52 + 5 = \dots\dots\dots$ $44 + 3 = \dots\dots\dots$ $63 + 5 = \dots\dots\dots$

$152 + 5 = \dots\dots\dots$ $644 + 3 = \dots\dots\dots$ $463 + 5 = \dots\dots\dots$

$96 - 1 = \dots\dots\dots$ $27 - 4 = \dots\dots\dots$ $29 - 3 = \dots\dots\dots$

$796 - 1 = \dots\dots\dots$ $927 - 4 = \dots\dots\dots$ $729 - 3 = \dots\dots\dots$

15. $154 + 4 = \dots\dots\dots$ $462 + 7 = \dots\dots\dots$ $385 + 3 = \dots\dots\dots$

$576 - 2 = \dots\dots\dots$ $629 - 8 = \dots\dots\dots$ $728 - 4 = \dots\dots\dots$

$315 + 3 = \dots\dots\dots$ $374 + 5 = \dots\dots\dots$ $967 + 2 = \dots\dots\dots$

$837 - 5 = \dots\dots\dots$ $897 - 6 = \dots\dots\dots$ $539 - 7 = \dots\dots\dots$

16. $845 + 2 = \dots\dots\dots$ $383 + 4 = \dots\dots\dots$ $562 + 6 = \dots\dots\dots$

$658 - 6 = \dots\dots\dots$ $749 - 5 = \dots\dots\dots$ $488 - 5 = \dots\dots\dots$

$491 + 8 = \dots\dots\dots$ $931 + 6 = \dots\dots\dots$ $761 + 7 = \dots\dots\dots$

$278 - 5 = \dots\dots\dots$ $679 - 4 = \dots\dots\dots$ $689 - 7 = \dots\dots\dots$

17. Koolis oli sügisel 252 õpilast. Oktoobris tuli juurde 6 õpilast ja detsembris lahkus 4 õpilast. Mitu õpilast on nüüd koolis?

18. Naaberkoolis oli sügisel 127 õpilast. Neist lahkus esimese poolaasta jooksul 7 õpilast ja tuli juurde 5 õpilast. Mitu õpilast on koolis teise poolaasta algul?

19. Koolis on 167 õpilast. Vahetunniks läksid kõik õpilased kooliõuele, välja arvatud 5 korrapidajat. Mitu õpilast on õues?

20. $367 + 3 = \dots$ $610 + 9 = \dots$ $426 + 4 = \dots$
 $450 - 2 = \dots$ $840 - 7 = \dots$ $250 - 8 = \dots$
 $242 + 8 = \dots$ $685 + 5 = \dots$ $543 + 7 = \dots$
 $890 - 7 = \dots$ $240 - 8 = \dots$ $430 - 1 = \dots$

21. $275 + \dots = 280$ $410 - \dots = 403$ $378 + \dots = 380$
 $485 + \dots = 490$ $560 - \dots = 552$ $790 - \dots = 783$
 $712 + \dots = 720$ $820 - \dots = 816$ $397 + \dots = 400$
 $807 + \dots = 810$ $500 - \dots = 494$ $300 - \dots = 297$

22. $953 + 7 = \dots\dots\dots$	$472 + 8 = \dots\dots\dots$	$827 + 3 = \dots\dots\dots$
$230 - 5 = \dots\dots\dots$	$790 - 8 = \dots\dots\dots$	$760 - 9 = \dots\dots\dots$
$464 + 6 = \dots\dots\dots$	$584 + 6 = \dots\dots\dots$	$395 + 5 = \dots\dots\dots$
$390 - 6 = \dots\dots\dots$	$280 - 3 = \dots\dots\dots$	$540 - 5 = \dots\dots\dots$

23. Pargis kasvas 361 puud. Sinna istutati juurde 9 puud ja saeti maha 3 vigast puud. Mitu puud on nüüd pargis?

.....

.....

24. Kolhoosi farmis olevate vasikate arv x on suurem kui 180, kuid väiksem kui 190. Kirjuta need andmed võrratuste abil ja leia muutuja x väärtuste hulk.

.....

.....

25. Raamatukogust iga päev laenutatavate raamatute arv a on harilikult suurem kui 250, kuid väiksem kui 300. Kirjuta need andmed võrratuste abil.

.....

.....

26. $27 + 5 = \dots\dots\dots$	$15 - 8 = \dots\dots\dots$	$64 + 8 = \dots\dots\dots$
$627 + 5 = \dots\dots\dots$	$615 - 8 = \dots\dots\dots$	$364 + 8 = \dots\dots\dots$
$45 + 7 = \dots\dots\dots$	$51 - 3 = \dots\dots\dots$	$26 + 8 = \dots\dots\dots$
$845 + 7 = \dots\dots\dots$	$251 - 3 = \dots\dots\dots$	$426 + 8 = \dots\dots\dots$

$27. \quad 167 + 7 = \dots \quad 715 + 9 = \dots \quad 386 + 7 = \dots$

$982 - 4 = \dots \quad 571 - 6 = \dots \quad 813 - 5 = \dots$

$364 + 8 = \dots \quad 649 + 3 = \dots \quad 758 + 7 = \dots$

$594 - 5 = \dots \quad 462 - 4 = \dots \quad 937 - 9 = \dots$

$28. \quad 453 + 9 = \dots \quad 829 + 3 = \dots \quad 767 + 4 = \dots$

$681 - 7 = \dots \quad 162 - 4 = \dots \quad 251 - 5 = \dots$

$378 + 6 = \dots \quad 546 + 9 = \dots \quad 679 + 5 = \dots$

$234 - 5 = \dots \quad 915 - 7 = \dots \quad 483 - 8 = \dots$

29. Vabrikus töötab 125 meest, naise aga 8 võrra rohkem. Mitu naist töötab selles vabrikus?

30. Vabrikus töötas 456 töolist. Sinna võeti juurde 7 töolist. Mitu töolist töötab nüüd selles vabrikus?

31. Vabrikus on 382 töolist. Haiguse tõttu puudub töölt 7 töolist. Mitu töolist on tööl?

$32. \quad 197 + 3 = \dots \quad 791 + 9 = \dots \quad 592 + 8 = \dots$

$600 - 7 = \dots \quad 500 - 3 = \dots \quad 800 - 4 = \dots$

$992 + 8 = \dots \quad 394 + 6 = \dots \quad 497 + 3 = \dots$

$500 - 8 = \dots \quad 200 - 9 = \dots \quad 700 - 1 = \dots$

$$33. \quad 99 + 7 = \dots \quad 298 + 2 = \dots \quad 693 + \dots = 700$$

$$199 + 7 = \dots \quad 298 + 5 = \dots \quad 693 + \dots = 702$$

$$598 + 5 = \dots \quad 298 + 7 = \dots \quad 393 + \dots = 402$$

$$898 + 5 = \dots \quad 397 + 6 = \dots \quad 493 + \dots = 501$$

$$34. \quad 499 + 3 = \dots \quad 297 + 8 = \dots \quad 199 + 7 = \dots$$

$$602 - 4 = \dots \quad 305 - 7 = \dots \quad 402 - 6 = \dots$$

$$198 + 5 = \dots \quad 398 + 4 = \dots \quad 897 + 8 = \dots$$

$$504 - 6 = \dots \quad 601 - 3 = \dots \quad 503 - 9 = \dots$$

$$35. \quad 600 + 96 + 8 = \dots \quad 503 + 100 - 6 = \dots$$

$$507 - 6 - 5 = \dots \quad 835 - 32 - 7 = \dots$$

$$300 + 95 + 7 = \dots \quad 154 + 50 - 5 = \dots$$

$$722 - 21 - 4 = \dots \quad 428 - 28 - 9 = \dots$$

36. Ühes hunnikus on 306 tellist, teises hunnikus 9 tellist vähem. Teises hunnikus on tellist.

.....

37. Ühes virnas on 298 põrandalauda, teises virnas 7 lauda rohkem. Teises virnas on lauda.

.....

38. Kui $498 + x = 503$, siis $x = \dots$

$39. \quad 680 - 500 = \dots \quad 980 - 40 = \dots \quad 590 - 80 = \dots$

$370 - 60 = \dots \quad 830 + 60 = \dots \quad 280 - 60 = \dots$

$460 + 30 = \dots \quad 770 - 50 = \dots \quad 370 + 20 = \dots$

$730 + 40 = \dots \quad 620 + 70 = \dots \quad 940 + 50 = \dots$

$40. \quad 610 + 50 = \dots \quad 840 + 30 = \dots \quad 120 + 50 = \dots$

$580 - 40 = \dots \quad 460 - 20 = \dots \quad 370 - 70 = \dots$

$720 + 80 = \dots \quad 960 + 40 = \dots \quad 630 + 70 = \dots$

$200 - 40 = \dots \quad 680 - 70 = \dots \quad 530 - 30 = \dots$

$41. \quad 740 + 60 = \dots \quad 110 + 90 = \dots \quad 340 + 60 = \dots$

$600 - 20 = \dots \quad 700 - 60 = \dots \quad 500 - 30 = \dots$

$850 + 50 = \dots \quad 370 + 30 = \dots \quad 480 + 20 = \dots$

$800 - 70 = \dots \quad 900 - 90 = \dots \quad 800 - 80 = \dots$

$42. \quad 450 + 40 - 80 = \dots \quad 120 + 2 \cdot 25 = \dots$

$140 + 30 - 60 = \dots \quad 490 - 35 \cdot 2 = \dots$

$630 + 40 - 70 = \dots \quad 220 + 8 \cdot 10 = \dots$

$310 + 50 - 30 = \dots \quad 670 - 5 \cdot 14 = \dots$

43. Koolis on 390 poissi. Tütarlapsi on koolis 10 võrra rohkem.
Selles koolis on tütarlast.

44. Kooli sööklas on 180 istekohta. Neist on 30 kohta veel tühjad. Seistes söövad 6 õpilast. Mitu sööjat on sööklas?

45. $280 + 70 = \dots\dots\dots$ $670 + 40 = \dots\dots\dots$ $760 + 60 = \dots\dots\dots$

$360 + 80 = \dots\dots\dots$ $550 + 70 = \dots\dots\dots$ $520 + 90 = \dots\dots\dots$

$470 + 40 = \dots\dots\dots$ $290 + 60 = \dots\dots\dots$ $630 + 80 = \dots\dots\dots$

$640 + 90 = \dots\dots\dots$ $650 + 80 = \dots\dots\dots$ $530 + 90 = \dots\dots\dots$

46. $360 - 80 = \dots\dots\dots$ $820 - 60 = \dots\dots\dots$ $780 - 90 = \dots\dots\dots$

$220 - 30 = \dots\dots\dots$ $710 - 40 = \dots\dots\dots$ $950 - 80 = \dots\dots\dots$

$840 - 70 = \dots\dots\dots$ $540 - 60 = \dots\dots\dots$ $830 - 50 = \dots\dots\dots$

$420 - 50 = \dots\dots\dots$ $440 - 50 = \dots\dots\dots$ $310 - 20 = \dots\dots\dots$

47. $280 + 80 = \dots\dots\dots$ $270 + 60 = \dots\dots\dots$ $460 + 90 = \dots\dots\dots$

$830 - 70 = \dots\dots\dots$ $820 - 40 = \dots\dots\dots$ $520 - 50 = \dots\dots\dots$

$580 + 70 = \dots\dots\dots$ $560 + 80 = \dots\dots\dots$ $580 + 80 = \dots\dots\dots$

$430 - 90 = \dots\dots\dots$ $440 - 70 = \dots\dots\dots$ $970 - 90 = \dots\dots\dots$

48. Parki istutati 340 puud. Neist 90 olid kased, ülejäänud kõik pärnad. Parki istutati pärna.

49. Asulas on 160 puumaja ja 70 kivimaja. Seal on kokku maja.

50. Pudel koos arstimiga kaalub 320 grammi, tühi pudel kaalub 60 grammi. Arstim kaalub grammi.

51. Arvuta summa $370 + a$ väärtuste hulk, kui muutuva liidetava a väärtuste hulk $A = \{10, 20, 30, 40, 50, 60\}$.

Summa väärtuste hulk $S = \{ \dots, \dots, \dots, \dots, \dots, \dots \}$.

52. $403 + 70 = \dots$ $941 - 40 = \dots$ $362 + 20 = \dots$
 $271 - 50 = \dots$ $586 - 60 = \dots$ $659 - 30 = \dots$
 $743 + 20 = \dots$ $273 + 10 = \dots$ $815 + 80 = \dots$
 $962 - 40 = \dots$ $485 - 70 = \dots$ $293 - 80 = \dots$

53. $274 + 50 = \dots$ $254 + 90 = \dots$ $593 + 60 = \dots$
 $456 - 90 = \dots$ $411 - 30 = \dots$ $936 - 70 = \dots$
 $689 + 60 = \dots$ $178 + 50 = \dots$ $687 + 80 = \dots$
 $921 - 30 = \dots$ $825 - 40 = \dots$ $749 - 90 = \dots$

54. $267 + 90 = \dots$ $692 + 70 = \dots$ $387 + 40 = \dots$
 $715 - 30 = \dots$ $924 - 40 = \dots$ $724 - 30 = \dots$
 $571 + 60 = \dots$ $433 + 80 = \dots$ $479 + 80 = \dots$
 $146 - 50 = \dots$ $351 - 60 = \dots$ $945 - 70 = \dots$

55. Viljalaos oli 285 kotti rukkeid. Sinna toodi juurde veel 2 autokoormat rukkeid, kummaski koormas 40 kotti. Mitu kotti on nüüd viljalaos rukkeid?

.....

.....

56. Vagunis oli 215 kotti nisu. Sealt viidi ära 3 autokoormat nisu, iga koormaga 30 kotti. Mitu kotti nisu jäi vagunisse?

.....

.....

57. Viljalaos oli 348 kotti nisu. Sinna toodi juurde 2 autokoormat nisu, kummagi koormaga 45 kotti. Mitu kotti nisu on nüüd laos?

.....

.....

58. $890 + 100 = \dots\dots\dots$ $240 + 500 = \dots\dots\dots$ $370 + 400 = \dots\dots\dots$
 $560 - 200 = \dots\dots\dots$ $840 - 300 = \dots\dots\dots$ $780 - 400 = \dots\dots\dots$
 $320 + 600 = \dots\dots\dots$ $290 + 500 = \dots\dots\dots$ $240 + 700 = \dots\dots\dots$
 $980 - 400 = \dots\dots\dots$ $370 - 200 = \dots\dots\dots$ $970 - 600 = \dots\dots\dots$

59. $541 - 400 = \dots\dots\dots$ $655 + 300 = \dots\dots\dots$ $694 + 200 = \dots\dots\dots$
 $462 - 300 = \dots\dots\dots$ $783 - 600 = \dots\dots\dots$ $887 - 700 = \dots\dots\dots$
 $817 + 100 = \dots\dots\dots$ $458 + 300 = \dots\dots\dots$ $455 + 500 = \dots\dots\dots$
 $789 - 500 = \dots\dots\dots$ $971 - 400 = \dots\dots\dots$ $749 - 400 = \dots\dots\dots$

60. Raamatus on 245 lehekülge. Peetril on sellest loetud 70 lehekülge, Riinal aga 30 lehekülge rohkem. Mitu lehekülge on Riinal veel lugeda?

.....

.....

61. Minnes oli rongis 520 sõitjat, tulles 400 sõitjat rohkem. Mitu sõitjat oli tulles?

.....

.....

62. Kastis oli 389 apelsini. Neist müüdi 200 apelsini. Järel on veel apelsini.

.....

63. $900 + 5 \cdot 17 - 700 = \dots\dots\dots$ $500 + 47 \cdot 2 - 300 = \dots\dots\dots$

$400 + 72 : 3 + 300 = \dots\dots\dots$ $200 + 54 : 3 + 600 = \dots\dots\dots$

$600 + 91 : 7 + 100 = \dots\dots\dots$ $900 + 12 \cdot 6 - 500 = \dots\dots\dots$

$800 - 35 \cdot 2 - 200 = \dots\dots\dots$ $700 + 95 : 5 + 200 = \dots\dots\dots$

64. Leia vahe $a - b$ väärtuste hulk, kui $a = 530$ ja muutuja b väärtuste hulk on $\{40, 50, \dots, 90\}$.

.....

.....

65. Leia vahe $a - b$ väärtuste hulk, kui $b = 60$ ja muutuja a väärtuste hulk on $\{130, 230, 330, \dots, 930\}$.

66. Võrdle arve, kirjutades ruudu sisse sobiv märk.

$$563 + 80 \quad \square \quad 723 - 70$$

$$378 - 90 \quad \square \quad 218 + 60$$

$$804 - 60 \quad \square \quad 674 + 90$$

$$145 + 90 \quad \square \quad 315 - 80$$

67. Kirjuta igasse ritta neli sobivat arvu. Selleks uuri esmalt, kuidas rida on koostatud.

a) 230, 290, 350,,,,, 650.

b) 970, 940, 910,,,,, 760.

c) 150, 200, 230, 280, 310,,,,, 520.

d) 80, 170, 230, 320, 380,,,,, 770.

e) 250, 300, 380, 430, 510,,,,, 820.

f) 900, 820, 760, 680, 620,,,,, 260.

LIIDAME KIRJALIKULT.

1. 36	58	43	33	26	67
<u>+43</u>	<u>+31</u>	<u>+24</u>	<u>+62</u>	<u>+42</u>	<u>+12</u>
.....

2. 54	21	33	43	41	12
32	45	12	14	36	64
<u>13</u>	<u>12</u>	<u>42</u>	<u>22</u>	<u>22</u>	<u>23</u>
.....

3. 14	31	12	24	31	12
41	24	35	13	27	32
22	22	41	12	10	21
<u>12</u>	<u>21</u>	<u>11</u>	<u>30</u>	<u>21</u>	<u>24</u>
.....

Arvuta siin!

4. Ene ostis võid 35 kopika eest, vorsti 32 kop. eest ja juustu 23 kop. eest. Kokku

tuli tal tasuda

5. Ene luges esmaspäeval 13 lehekülge, teisipäeval 21 lehekülge ja kolmapäeval 24 lehekülge. Kokku luges ta kolme päevaga

..... lehekülge.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Ene raamatukogus on ühel riivilil 13 raamatut, teisel riivilil 11 raamatut, kolmandal riivilil 4 raamatut rohkem kui teisel.

Ene raamatukogus on kokku
raamatut.

7. Arvuta ja kontrolli tulemust.

128	442	812	605	902	812
<u>+811</u>	<u>+425</u>	<u>+136</u>	<u>+334</u>	<u>+ 91</u>	<u>+ 73</u>
.....

8. 65	305	204	352	640	520
<u>+523</u>	<u>+103</u>	<u>+324</u>	<u>+407</u>	<u>+230</u>	<u>+309</u>
.....

9. 523	456	225	236	814	762
<u>+371</u>	<u>+233</u>	<u>+654</u>	<u>+562</u>	<u>+141</u>	<u>+235</u>
.....

10. Täida tabeli tühjad kohad, liites esimese veeru iga arvuga esimese rea iga arvu.

+	645	546	564	456	465
132					
213					
231					
321					
312					

$$\begin{array}{r} 132 \\ +645 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 132 \\ +546 \\ \hline \end{array}$$

11. Aastas on päeva; aasta algusest kuni 1. märtsini (viimane kaasa arvamata) on päeva.

12. Mitu päeva on 1. märtsist 1. juunini?

13. Suvekuud on juuni, juuli ja august. Mitu päeva see on?

14. Missugune kuupäev oleks 10 päeva pärast, kui täna oleks

- 1. september?
- 15. mai?
- 24. aprill?
- 21. juuni?

15. Missugune kuupäev on, kui 15. septembrist on möödunud 15 päeva? 40 päeva? 65 päeva?

.....

16. Mitu päeva on 15. märtsist 26. maini (viimane kaasa arvamata)?

.....

17. Mitu päeva on aasta algusest sinu sünnipäevani?

.....

18. Mitu päeva on aasta algusest sinu ema sünnipäevani?

.....

19. Mitu päeva on jüripäevast (23. IV) jaanipäevani (24. VI)? mitu jaanipäevast mihklipäevani (29. IX)?

.....

LAHUTAME KIRJALIKULT.

1.	478	535	273	336	988
	— 223	— 124	— 142	— 104	— 744
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

2.	717	816	928	817	518
	— 205	— 404	— 708	— 305	— 407
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

3.	498	689	865	728	963
	- 278	- 429	- 625	- 224	- 662
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

4.	853	436	596	908	807
	- 252	- 236	- 396	- 206	- 207
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

5.	888	857	680	568	897
	- 541	- 300	- 450	- 250	- 407
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Arvuta siin!

6. Linnas on 587 puumaja, kivimaju aga 277 võrra vähem. Mitu maja on selles linnas?

7. Mitu päeva on 1. detsembril aastast juba möödas?

8. Mitu päeva on jaanuaris ja veebruaris kokku? Mitu päeva on ülejäänud kuudes kokku?

9. Praegu on: Ööpäeva algusest on möödunud:

kell 7 hommikul tundi

„ 9 õhtul ”

„ 11 päeval ”

„ 11 öösel ”

10. Ööpäeva algusest on möödunud:

Siis on:

8 tundi kell 8

10 „ ”

13 „ ”

20 „ ”

23 „ ”

11. Ööpäeva algusest on möödunud:

Siis on:

5 tundi 15 min. kell 5.15

7 „ 20 „ ”

12 „ 45 „ ”

17 „ 35 „ ”

21 „ 50 „ ”

12. Kell on 8.20, ööpäeva algusest on möödunud 8 tundi 20 min.

„ „ 10.40 „ „ „ ”

„ „ 13.25 „ „ „ ”

„ „ 23.55 „ „ „ ”

13. Arvuta peast, kui palju aega on möödunud:

kella 3.45 kuni 4.05	kella 23.45 kuni 0.15
„ 8.40 „ 9.25	„ 0.56 „ 1.06
„ 7.57 „ 8.10	„ 18.14 „ 19.11
„ 9.43 „ 10.20	„ 22.05 „ 23.45

14. Arvuta peast, mitu tundi ja minutit on möödunud ühest antud kellaajast teiseni.

21.00 kuni 0.25	1.50 kuni 7.46
2.00 „ 11.55	9.23 „ 12.29
18.00 „ 22.17	0.44 „ 3.02
1.00 „ 5.56	5.09 „ 8.35

15. Arvuta kirjalikult, kui palju aega on möödunud:

a) kella 6.37 kuni 13.49	c) kella 18.58 kuni 23.59
b) „ 14.26 „ 21.37	d) „ 5.09 „ 8.35

16. Rong väljub Tallinnast kell 7.05 ja jõuab Riiga kell 13.40.

Ta on teel

17. Rong väljub Tallinnast kell 18.14 ja jõuab Narva kell 21.17.

Ta on teel

18. 318 539 256 127 445 238
 + 268 + 127 + 419 + 636 + 345 + 508

19. 357 416 349 428 256 127
 + 239 + 176 + 126 + 238 + 506 + 754

20. 564 36 359 625 409 567
 + 218 + 827 + 136 + 49 + 328 + 325

21. 304 527 423 702 621 206
 + 206 + 303 + 235 + 138 + 139 + 307

22. 408 317 406 529 246 357
 + 209 + 408 + 239 + 247 + 348 + 229

23. Raamatukapis on 248 raamatut, lugejate käes on 127 raamatut. Kui kõik raamatud oleksid kohal, siis oleks kapis
..... raamatut.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24. Metsalangil kasvab 236 mändi. Kuuski kasvab seal 128 võrra rohkem kui mände. Mitu kuuske ja mändi kasvab seal kokku?

.....

.....

.....

25.	536	368	653	715	555	285
	+ 224	+ 112	+ 127	+ 145	+ 325	+ 135
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

26.	272	363	524	612	754	374
	+ 36	+ 42	+ 256	+ 96	+ 53	+ 234
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

27.	163	346	452	523	624	572
	+ 142	+ 263	+ 356	+ 277	+ 182	+ 237
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

28.	343	265	276	685	731	578
	+ 57	+ 35	+ 328	+ 118	+ 169	+ 122
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

29.	285	374	468	683	791	574
	+ 136	+ 236	+ 374	+ 228	+ 109	+ 128
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Arvuta siin!

30. Haug kaalub 508 g, ahven 347 g. Kokku kaaluvad nad grammi.

31. Raamatukogu tellis ajalehti 138 rbl. eest ja ajakirju 279 rbl. eest. Raamatuid telliti nii suure summa eest kui ajalehti ja ajakirju kokku. Raamatukogu kulutas kirjanduse ostmiseks rbl.

32.	203	354	149	283	158
	399	209	236	262	279
	246	370	285	358	463
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

33.	125	316	84	9	105
	57	119	307	98	179
	214	87	195	216	57
	8	296	99	27	219
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

34.	276	102	316	149	191
	38	64	5	35	59
	107	295	127	281	183
	9	3	98	6	7
	<u>314</u>	<u>368</u>	<u>249</u>	<u>104</u>	<u>46</u>

Arvuta siin!

35. Ajalehekioskist müüdi päeva jooksul «Noorte Häält» 279 numbrit, «Rahva Häält» 89 numbrit rohkem ja «Õhtulehte» 168 numbrit. Kui palju müüdi neid ajalehti päeva jooksul kokku?

36. Kui $250 + x = 310$, siis $x =$

37.	480	360	540	670	960	370
	—9	—8	—27	—35	—28	—106
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

38.	870	640	860	750	275	346
	—107	—239	—425	—238	—128	—129
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

39.	573	656	892	464	552	671
	—38	—29	—65	—207	—308	—256
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

40.	465	972	286	397	748	861
	- 429	- 746	- 38	- 127	- 419	- 528
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Arvuta siin!

41. Oktoobri-, novembri- ja detsembrikuu jooksul remonditi 471 traktorit: oktoobris 125 traktorit ja novembris 21 traktorit rohkem kui oktoobris. Mitu traktorit remonditi detsembris?

42. Traktorijuhtide kursustel õppis 255 meest ja naist. Neist lõpetasid kursuse 68 meest ja 69 naist, kuna teised jätkasid õppimist. Mitu kursuslast jätkas õppimist?

43.	605	806	902	708	606	801
	- 71	- 85	- 31	- 57	- 43	- 61
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

44.	607	405	709	508	807	706
	- 184	- 272	- 395	- 333	- 281	- 375
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

45.	336	427	549	758	837	918
	- 154	- 283	- 173	- 495	- 662	- 665

46.	457	749	235	233	649	134
	+ 348	+ 172	+ 487	+ 478	+ 256	+ 576

Arvuta siin!

47. Riidevabrikus valmistati kahe päevaga kokku 825 m riidet. Esimesel päeval valmistati 432 m riidet, teisel päeval

48. Riidevabrikus valmistati kolme päevaga kokku 938 m riidet. Esimesel päeval valmistati 315 m riidet, teisel päeval 270 m ja kolmandal päeval

49. Kaupluses on maasika-, vaarika- ja karusmarjakeedist kokku 729 purki. Maasikakeedist on 212 purki, vaarikakeedist 254 purki ja karusmarjakeedist purki.

50.	763	956	472	843	583	692
	- 247	- 518	- 136	- 625	- 359	- 237

51.	951	782	456	874	552	391
	— 785	— 403	— 128	— 326	— 205	— 157

52.	383	988	263	747	274	746
	+ 435	— 193	+ 56	— 385	+ 156	— 375

53.	182	624	386	857	472	529
	+ 538	— 473	+ 147	— 248	+ 165	— 376

Arvuta siin!

54. Tallinn—Paldiski rong väljub Tallinnast kell 5.52 ja saabub Paldiskisse kell 7.16.

Rong on teel

55. Rong väljub Haapsalust kell 6.48 ja saabub Tallinnasse kell 9.21. Sõitmiseks

kulub seega

56. Jaak läks suusatama kell 10.50 ja jõudis koju tagasi kell 12.20. Ta suusatas

57. 500 700 300 600 1000 800
 — 285 — 378 — 146 — 427 — 595 — 412

58. 400 900 500 200 700 300
 — 284 — 672 — 333 — 126 — 452 — 183

59. 603 802 505 902 402 503
 — 263 — 642 — 178 — 554 — 178 — 256

60. 304 405 704 602 801 703
 — 148 — 236 — 427 — 284 — 565 — 59

61. Arvuta rongi sõiduaeg rongi väljumisaja ja saabumisaja järgi.

Väljumisaeg	6.26	20.43	10.45	7.05	6.56
Saabumisaeg	8.12	23.43	13.16	23.00	22.40
Sõiduaeg					

Arvuta siin!

62.	756	923	460	672	830	513
	- 489	- 235	- 196	- 488	- 669	- 357
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

63.	912	731	823	641	534	953
	- 734	- 645	- 645	- 363	- 186	- 279
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

64.	455	340	524	912	635	453
	- 97	- 162	- 256	- 87	- 396	- 85
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

65.	422	813	634	820	743	552
	- 148	- 574	- 468	- 176	- 367	- 194
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Arvuta siin!

66. Kõitekojal oli vaja kolme päevaga kõita 625 raamatut. Esimesel päeval köideti 215 raamatut, teisel päeval 48 raamatut rohkem. Mitu raamatut jäi kõita kolmandaks päevaks?

.....

67. Rahvamaja raamatukogu sai kolm pakki raamatuid, kokku 723 raamatut. Ühes pakis oli 264 raamatut, teises pakis 37 raamatut vähem. Mitu raamatut oli kolmandas pakis?

KUIDAS MUUTUB SUMMA, KUIDAS VAHE?

1. Suurenda tabelis liidetava a väärtust järjest 10 võrra, arvuta summa ja pane tähele, kuidas summa muutus.

a	230	240				
b	50	50	50	50	50	50
a + b						

Kui üks liidetav suureneb 10 võrra ja teine liidetav ei muutu, siis summa võrra.

2. Suurenda tabelis liidetava b väärtust järjest 20 võrra, arvuta summa ja pane tähele, kuidas summa muutus.

a	130	130	130	130	130	130
b	60					
a + b						

Kui üks liidetav suureneb võrra ja teine liidetav ei muutu, siis summa võrra.

3. Vähenda tabelis liidetava a väärtust järjest 30 võrra, jättes liidetava b endiseks, arvuta summa ja pane tähele, kuidas see muutus.

a	480				
b	120				
a + b					

Kui üks liidetav väheneb võrra ja teine liidetav ei muutu, siis summa võrra.

4. Leia, kuidas muutub summa järgmise tabeli andmeil.

Esimese liidetava muutumine	Teise liidetava muutumine	Summa muutumine
suureneb 25 võrra	ei muutu
suureneb 230 võrra	ei muutu
väheneb 135 võrra	ei muutu
ei muutu	suureneb 9 võrra
ei muutu	väheneb 37 võrra

5. Leia, kuidas muutub summa, kui mõlemad liidetavad muutuvad.

Esimese liidetava muutumine	Teise liidetava muutumine	Summa muutumine
suureneb 20 võrra	suureneb 5 võrra
suureneb 70 võrra	suureneb 30 võrra
suureneb 50 võrra	väheneb 40 võrra
suureneb 10 võrra	väheneb 30 võrra
suureneb 8 võrra	väheneb 8 võrra
väheneb 25 võrra	suureneb 30 võrra
väheneb 60 võrra	suureneb 48 võrra
väheneb 17 võrra	suureneb 17 võrra
väheneb 35 võrra	väheneb 45 võrra

6. Kahe arvu summa on 350. Leia uus summa, kui esimest liidetavat suurendati 50 võrra, teist aga vähendati 30 võrra.
-

7. Võrreldes liidetavaid otsusta, kumb summa on suurem, ja kirjuta oma otsus selleks jäetud lünka märkide $>$, $<$, $=$ abil.

$564 + 378$	$564 + 397$	$247 + 392$	$253 + 392$
$264 + 578$	$262 + 578$	$196 + 693$	$196 + 673$
$375 + 480$	$377 + 478$	$824 + 117$	$820 + 121$
$360 + 278$	$460 + 178$	$260 + 480$	$160 + 680$

8. Uuri, kuidas on järgmistes summad üht liidetavat muudetud, ja muuda teist liidetavat nii, et summa ei muutuks.

$$245 + 387 = 250 + \dots \qquad 396 + 478 = 400 + \dots$$

$$276 + 468 = 270 + \dots \qquad 367 + 286 = 363 + \dots$$

$$468 + 295 = \dots + 300 \qquad 634 + 275 = \dots + 279$$

$$666 + 284 = \dots + 244 \qquad 385 + 578 = \dots + 278$$

9. Leia tabelis puuduvad arvud, kirjutades need vastavasse lünka.

Esimene liidetav	Teine liidetav	Summa
a	b	370
a + 30	b
a	b - 50
a + 40	b + 60
a - 25	b - 15
a - 20	b + 30
.....	b + 17	370
a - 20	300

10. Suurenda tabelis antud vähendatava a väärtust järjest 20 võrra, arvuta vahe ja pane tähele, kuidas vahe muutub.

a	300	320				
b	140	140	140	140	140	140
a - b						

Kui vähendatav suureneb 20 võrra ja vähendaja ei muutu, siis vahe.....võrra.

11. Suurenda tabelis antud vähendaja b väärtust järjest 30 võrra, arvuta vahe ja pane tähele, kuidas vahe muutub.

a	480	480	480	480	480	480
b	110					
a - b						

Kui vähendatav ei muutu ja vähendaja suureneb võrra, siis vahe võrra.

12. Kui vähendatavat vähendada 15 võrra, siis vahe

Kui vähendajat vähendada 10 võrra, siis vahe

Kui vähendajat suurendada 14 võrra, siis vahe

Kui vähendatavat suurendada 8 võrra, siis vahe

Kui vähendatavat suurendada mingi arvu võrra ja vähendaja ei muutu, siis vahe

Kui vähendaja suureneb mingi arvu võrra ja vähendatav ei muutu, siis vahe

13. Leia, kuidas muutub vahe järgmise tabeli andmeil.

Vähendatava muutumine	Vähendaja muutumine	Vahe muutumine
suureneb 15 võrra	ei muutu
ei muutu	suureneb 7 võrra
ei muutu	väheneb 28 võrra
suureneb 30 võrra	suureneb 10 võrra
suureneb 25 võrra	suureneb 25 võrra
väheneb 85 võrra	väheneb 85 võrra
väheneb 70 võrra	suureneb 30 võrra
väheneb 35 võrra	suureneb 35 võrra
suureneb 28 võrra	väheneb 22 võrra

14. Kahe arvu vahe oli 280. Leia vahed, mis saadi, kui need arvud järkjärgult muudeti tabelis antud viisil.

Vähendatav	Vähendaja	Uus vahe
suurendati 6 võrra	ei muudetud
vähendati 26 võrra	ei muudetud
vähendati 34 võrra	vähendati 34 võrra
suurendati 10 võrra	vähendati 10 võrra
vähendati 7 võrra	suurendati 7 võrra
suurendati 9 võrra	suurendati 9 võrra
vähendati 32 võrra	suurendati 8 võrra
ei muudetud	vähendati 54 võrra

15. Võrreldes vähendatavaid ja vähendajaid otsusta, kumb vahe on suurem ja kirjuta oma otsus märkide $>$, $<$ ja $=$ abil selleks jäetud lünka.

648 - 397	638 - 397	574 - 283	583 - 283
319 - 188	519 - 388	734 - 367	634 - 267
450 - 185	450 - 195	387 - 195	387 - 191
370 - 284	370 - 287	956 - 695	946 - 685

16. Uuri, kuidas on järgmistes vahed arvudest muudetud, ja muuda teist antud arvu nii, et vahe ei muutuks.

$$381 - 174 = 391 - \dots \qquad 450 - 279 = 350 - \dots$$

$$265 - 179 = \dots - 181 \qquad 478 - 269 = \dots - 219$$

$$478 - \dots = 481 - 235 \qquad 572 - \dots = 472 - 294$$

$$\dots - 529 = 834 - 509 \qquad \dots - 538 = 739 - 550$$

17. Leia tabelis puuduvad arvud, mille kohad on näidatud punktiiriga.

Vähendatav	Vähendaja	Vahe
a	b	245
a + 40	b
a	b - 30
a + 50	b - 10
a - 18	b - 18
a + 75	b + 75
.....	b	260
a	235

18. Arvuta teises ja kolmandas reas nõutud vahed esimeses reas antud vahede põhjal.

$$912 - 586 = 326 \quad 725 - 467 = 258 \quad 817 - 189 = 628$$

$$908 - 586 = \dots \quad 735 - 467 = \dots \quad 820 - 189 = \dots$$

$$912 - 566 = \dots \quad 725 - 497 = \dots \quad 817 - 191 = \dots$$

19. Tiit on üheksa aastat neli kuud vana. Kirjuta Tiidu vanus v aastates võrratuste abil.

.....

20. Isa vanus on 32 aastat 7 kuud. Kirjuta isa vanus aastates võrratuste abil.

.....

21. Kui ühele kaalukaasile panna kõrvits ja teisele 9 kg vihte, siis tõuseb kõrvitsapoolne kaalukauss üles. Kui aga kaalule jätta 8 kg vihte, siis vajub kõrvitsapoolne kaalukauss alla. Mida võib ütelda kõrvitsa kaalu kohta? Kirjuta kõrvitsa kaal k võrratuste abil.

.....

.....

22. Isa on emast vanem, kuid vanaemast noorem. Vanaema on 62-aastane, ema 30-aastane. Mida võib ütelda isa vanuse kohta? Kirjuta isa vanus v võrratuste abil.

.....

.....

23. Kirjuta iga punkti kohale puuduv number.

$$\begin{array}{r} 3 \ . \ 7 \\ + 2 \ 6 \ . \\ \hline 5 \ 8 \ 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \ 4 \ . \\ + \ . \ 2 \ 3 \\ \hline 8 \ . \ 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \ . \ 6 \\ - 2 \ 1 \ . \\ \hline . \ 6 \ 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} . \ 3 \ . \\ - 2 \ . \ 4 \\ \hline 7 \ 1 \ 3 \end{array}$$

LIIDAME JA LAHUTAME NIMEGA ARVE.

1. 4 rbl. 25 kop. + 3 rbl. 50 kop. = rbl. kop.

6 rbl. 78 kop. - 2 rbl. 45 kop. =

2 rbl. 60 kop. + 1 rbl. 40 kop. =

5 rbl. 30 kop. - 2 rbl. 50 kop. =

7 rbl. 10 kop. + 3 rbl. 95 kop. =

2. 4 rbl. 18 kop. - 1 rbl. 52 kop. =

3 rbl. 67 kop. - 2 rbl. 80 kop. =

9 rbl. 35 kop. - 5 rbl. 75 kop. =

6 rbl. 67 kop. - 2 rbl. 86 kop. =

8 rbl. 68 kop. - 5 rbl. 78 kop. =

3. 3 rbl. 75 kop. + 8 rbl. 87 kop. =

7 rbl. - 5 rbl. 68 kop. =

6 rbl. 57 kop. + 9 rbl. 76 kop. =

9 rbl. 25 kop. - 3 rbl. 35 kop. =

10 rbl. - 7 rbl. 38 kop. =

9. Isa kirjutuslaua pikkus on 1 m 47 cm ja laius 78 cm. Kui suur on laua übermõõt?

.....

10. Isa pikkus on 1 m 78 cm ja poja pikkus 94 cm. Kui palju on isa pojast pikem?

.....

11. Pildi pikkus on 67 cm ja laius 48 cm. Kui palju raamiliistu kulub sellele pildile raami valmistamiseks?

.....

12. Leia rongi saabumise kellaeg väljumise kellaaja ja sõiduaja järgi.

Väljumise kellaeg	5.47	7.48	4.39	15.29	16.48
Sõiduaeg	8 t. 45 min.	6 t. 55 min.	10 t. 46 min.	4 t. 42 min.	3 t. 25 min.
Saabumise kellaeg					

13. Aurik väljus sadamast kell 4.50 ja jõudis teise sadamasse 15 tunni 40 minuti pärast. Aurik jõudis teise sadamasse kell

.....

.....

.....

14. Isa lahkus kodust kell 5.45, et linna sõita. Tal kulus linnas käimiseks 13 tundi 30 minutit. Isa jõudis koju kell

15. Pioneerid alustasid matka kell 8.45. Matk kestis 5 tundi 35 minutit. Matk lõppes kell

16. Leia rongi väljumise kellaeg saabumise kellaaja ja sõiduaja järgi.

Saabumise kellaeg	15.29	12.22	9.55	20.21
Sõiduaeg	3 t. 37 min.	8 t. 35 min.	7 t. 29 min.	16 t. 45 min.
Väljumise kellaeg				

Arvuta siin!

17. Lennuk maandus kell 12.45, olles viibinud õhus 2 tundi 30 minutit. Lennuk startis kell

18. Isa jõudis linnast tagasi kell 19.15. Tal kulus linnas käimiseks üldse 12 tundi 45 minutit. Isa lahkus kodust kell

19. Tallinn—Leningradi rong jõudis Leningradi kell 22.26. Rong oli teel 5 tundi 46 minutit. Rong väljus Tallinnast kell

ÜMARDAME ARVE.

1. Ümarda arvud kümnelisteni.

$$38 \approx \dots \quad 64 \approx \dots \quad 57 \approx \dots \quad 75 \approx \dots$$

$$143 \approx \dots \quad 307 \approx \dots \quad 425 \approx \dots \quad 801 \approx \dots$$

$$497 \approx \dots \quad 695 \approx \dots \quad 804 \approx \dots \quad 997 \approx \dots$$

2. Ümarda detsimeetriteks.

$$27 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm} \quad 54 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm} \quad 68 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm}$$

$$364 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm} \quad 877 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm} \quad 485 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm}$$

$$196 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm} \quad 798 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm} \quad 999 \text{ cm} \approx \dots \text{ dm}$$

3. Ümarda sentimeetriteks.

$$53 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm} \quad 28 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm} \quad 72 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm}$$

$$248 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm} \quad 123 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm} \quad 488 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm}$$

$$189 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm} \quad 296 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm} \quad 695 \text{ mm} \approx \dots \text{ cm}$$

4. Ümarda arvud sajalisteni.

128 ≈ 83 ≈ 352 ≈ 61 ≈
 424 ≈ 692 ≈ 483 ≈ 789 ≈
 312 ≈ 849 ≈ 850 ≈ 964 ≈

5. Ümarda meetriteks.

165 cm ≈ 2 m 79 cm ≈ m 324 cm ≈ m
 437 cm ≈ m 287 cm ≈ m 688 cm ≈ m
 550 cm ≈ m 674 cm ≈ m 960 cm ≈ m

6. Ümarda rubladeks.

342 kop. ≈ rbl. 669 kop. ≈ rbl. 88 kop. ≈ rbl.
 175 kop. ≈ rbl. 27 kop. ≈ rbl. 263 kop. ≈ rbl.
 50 kop. ≈ rbl. 149 kop. ≈ rbl. 49 kop. ≈ rbl.

7. Ümarda antud arv esmalt ühe koha võrra, siis kahe koha võrra. Määra ümardamisel tekkinud viga. Kas arv on ümardatud ülespoole või allapoole?

138 ≈ 140	Viga on 2	Ümardatud on ülespoole
138 ≈ 100	„ „ 38	„ „ allapoole
474 ≈	„ „	„ „
474 ≈	„ „	„ „
687 ≈	„ „	„ „

687 \approx Viga on Ümardatud on

246 \approx " " " "

246 \approx " " " "

84 \approx " " " "

84 \approx " " " "

8. Nelinurga külgede pikkused on 3 m 42 cm, 5 m 86 cm, 4 m 25 cm ja 6 m 72 cm. Arvuta nelinurga übermõõt kahel viisil: esmalt antud küljepikkuste põhjal ja siis meetriteks ümardatud küljepikkuste põhjal. Kui suur on teisel viisil saadud übermõõdu viga?

.....
.....
.....

9. Hinda arvutamise tulemust sajalisteni ümardatud arvudega, siis arvuta ja võrdle. Näide:

$$\begin{array}{r} 298 \\ +121 \\ \hline 419 \approx 400 \end{array}$$

$$300 + 100 = 400$$

$$\begin{array}{r} 693 \\ -518 \\ \hline 175 \approx 200 \end{array}$$

$$700 - 500 = 200$$

a)
$$\begin{array}{r} 286 \\ +143 \\ \hline \end{array}$$

.....

.....

$$\begin{array}{r} \text{b)} \quad 408 \\ \quad -275 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{c)} \quad 636 \\ \quad +285 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{d)} \quad 910 \\ \quad -584 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{e)} \quad 508 \\ \quad +199 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{f)} \quad 897 \\ \quad -455 \\ \hline \end{array}$$

10. Arvuta ligikaudne vastus peast, siis leia tulemus ja võrdle.

$$\begin{array}{r} \text{a)} \quad 592 \\ \quad +289 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 900 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{b)} \quad 962 \\ \quad -818 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{c)} \quad 725 \\ \quad +198 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{d)} \quad 732 \\ \quad -299 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} e) \quad 696 \\ +208 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} f) \quad 984 \\ -225 \\ \hline \end{array}$$

LAHENDAME ÜLESANDEID JA KORDAME.

Arvuta siin!

1. Kolmele koolile toodi uusi pinke. Esimene kool sai 216 pinki, teine 48 pinki rohkem kui esimene ja kolmas 69 pinki vähem kui esimene. Mitu pinki said need koolid kokku?

2. Kolme rajooni õpilaste matemaatika olümpiaadist võttis osa ühest rajoonist 152 õpilast, teisest rajoonist 49 õpilast vähem kui esimesest, kolmandast rajoonist 78 õpilast vähem kui eelmisest kahest rajoonist kokku. Mitu õpilast võttis osa olümpiaadist?

3. Leia muutujate a , b , ja c väärtused nii, et antud neli võrdust oleksid õiged.

$$a - 41 = 842 \quad a = \dots\dots\dots$$

$$b - 53 = a \quad b = \dots\dots\dots$$

$$860 + c = b \quad c = \dots\dots\dots$$

$$c + 24 = 100$$

4. Leivaauto tõi kauplusesse 472 leiba. Eelmisest päevast oli järel 39 leiba. Õhtuks jäi müümata 27 leiba. Mitu leiba müüdi sel päeval?
5. Reedel müüdi 257 pätsi sepikut, laupäeval 46 pätsi rohkem kui reedel ja pühapäeval 59 pätsi vähem kui laupäeval. Mitu pätsi sepikut müüdi kolme päevaga kokku?
6. Reedel müüdi 325 saia, laupäeval 47 saia rohkem kui reedel ja pühapäeval 96 saia vähem kui laupäeval. Mitu saia müüdi nende kolme päevaga kokku?
7. Täida järgmise tabeli tühjad kohad.

a	b	c	$a - b$	$b - c$	$(a - b) - (b - c)$
300	37	18			
700	49	32			
500	64	37			
900	83	75			

8. Kolmes palgiparves on kokku 657 palki. Esimeses parves on 235 palki, teises 68 palki vähem. Mitu palki on kolmandas parves?

9. Pargis on kokku 867 puud. Neist on pärnasid 245 ja kaski 48 puud rohkem kui pärnasid. Kui palju on pargis muid puid?

10. Metsamajand lubas müüa 28. XII kuni 31. XII kokku 1000 näerikuuske. Neist müüdi 28. XII 185 kuuske, 29. XII 250 kuuske ja 30. XII aga 62 kuuske vähem kui kahel eelmisel päeval kokku. Mitu kuuske tuleb metsamajandil müüa 31. XII, et oma lubadust täita?

11.

146		174
	153	
		160

Täida tabeli tühjad kohad arvudega nii, et kolme arvu liitmisel saaks igas suunas ühe ja sama summa.

12. Linnast A läheb linna C kaks teed: üks neist linna B kaudu ja teine otse. Otsene tee linnast A linna C on 25 km lühem kui tee läbi linna B. Linnade A ja B vahemaa on 124 km, linnade B ja C vahemaa 97 km. Kui pikk on tee linnast A läbi linnade B ja C otse tagasi linna A? Tee joonis linnade asetusest.

13. Neli linna A, B, C ja D moodustavad koos neid järjestikku ühendavate teedega nelinurga. Otsene tee linnast A linna C on 352 km, mis on 39 km lühem kui tee läbi linna B ja koguni 257 km lühem kui tee läbi linna D. Tee joonis ja arvuta, kui pikk on ringtee ABCDA.

14. Täida tabeli tühjad kohad arvudega nii, et kolme arvu liitmisel saaks igas suunas ühe ja sama summa.

302		318
330		
310		

15. Leia arvud a, b ja d nii, et

$$a + 23 = 700 \quad a = \dots\dots\dots$$

$$a - 119 = b \quad b = \dots\dots\dots$$

$$b + 99 = d \quad d = \dots\dots\dots$$

Kontroll: $a - d = 20$.

16. Leia igast võrratusest, kas $x > y$ või $x = y$ või $x < y$.

$$\begin{array}{l|l} 465 + x > 465 + y & x \dots y \\ 150 - x < 150 - y & x \dots y \end{array} \quad \left| \quad \begin{array}{l} 803 - x > 803 - y \\ x - 58 < y - 58 \end{array} \right. \quad \begin{array}{l} x \dots y \\ x \dots y \end{array}$$

17. Leia niisugune arv a, et $a + a = a - a$.

.....

18. Leia niisugune arv x, et $x \cdot x = x : x$.

.....

19. Leia muutuja väärtuste hulk, kui need väärtused täidavad antud tingimust.

$$a < 8; \quad A = \{ \dots\dots\dots \}$$

$$17 < b < 23; \quad C = \{ \dots\dots\dots \}$$

$$187 < c < 193; \quad D = \{ \dots\dots\dots \}$$

$$250 < d < 257; \quad B = \{ \dots\dots\dots \}$$

20. Kirjuta hulk H, mille elementideks on kahe nulliga lõppevad kolmekohalised arvud.

$$H = \{ \dots\dots\dots \}$$

21. Kirjuta hulk K , mille elementideks on kolme ühesuguse numbriga kirjutatud kolmekohalised arvud.

$$K = \{ \dots \}$$

22. Kirjuta hulk L , mille elementideks on niisugused kolmekohalised arvud, mis on kirjutatud ainult numbritega 7 ja 8.

$$L = \{ \dots \}$$

SISUKORD

Kas õige või väär?	3
Võrdus ja võrratus	6
Hulgad	9
Muutuja	12
Liitmine ja lahutamine	18
Õöpäev, tund, minut	22
Korrutamine ja jagamine	24
Pikkusmõõte	31
Ristkülik	36
Tutvume sajalistega	44
Arvutame sajalistega	46
Kolmekohalised arvud	52
Võrdleme arve	59
Pikkusmõõte	62
Raskusmõõte	65
Liidame ja lahutame peast	66
Liidame kirjalikult	79
Lahutame kirjalikult	82
Kuidas muutub summa, kuidas vahe?	95
Liidame ja lahutame nimega arve	104
Umardame arve	103
Lahendame ülesandeid ja kordame	112

212K0212

6	Kas... v... v...
8	Võrdsus ja võrdus
9	Lihtsused
13	Arvud
18	Lihtsused ja lahendus
22	Õppitöö, tund raamat
24	Korraldamine ja jagamine
27	Arvud
28	Arvud
44	Lihtsused ja lahendus
46	Arvud ja lahendus
47	Korraldamine ja lahendus
50	Võrdlused
52	Arvud
53	Arvud
56	Lihtsused ja lahendus
58	Lihtsused ja lahendus
62	Lihtsused ja lahendus
65	Lihtsused ja lahendus
69	Lihtsused ja lahendus
70	Lihtsused ja lahendus
72	Lihtsused ja lahendus
75	Lihtsused ja lahendus
79	Lihtsused ja lahendus
101	Lihtsused ja lahendus
102	Lihtsused ja lahendus
112	Lihtsused ja lahendus

Альфред Линтс, Эльмар Этверк. РАБОЧАЯ ТЕТРАДЬ ПО МАТЕМАТИКЕ ДЛЯ III КЛАССА. 1-я тетрадь. Издание 2-е. На эстонском языке. Издательство «Валгус». Таллин, Пярнуское шоссе, 10. Toimetaja M. Soosaar. Kunstiline toimetaja H. Keigo. Tehniline toimetaja L. Krikmann. Korrektorid E. Kask ja U. Kareloid. Laduda antud 2. X 1970. Trükkida antud 27. XI 1970. Paber 70×84/16. Trükipoognaid 7,5. Tingtrükipoognaid 8,18. Arvestuspoognaid 3,56. Trükiarv 33 000. Tellimuse nr 5824. Hans Heidemanni nim. Trükikoda, Tartu, Ülikooli 17/19. II. Hind 9 kop.

9 kop.

A

31003

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 01004842 1